

SLÄKT-FORSKAR-NYTT

Föreningen för
Datorhjälp i Släktforskningen
DIS

Motto: Släktforskning i tiden

ISSN-0349-4721

Meddelande nr 21

(c)

November 1985

NU SÄTTER VI IGÅNG

På årsmötet beslutades att sätta igång föreslaget projekt för registerframtagning kallat projekt "Claes". Projektet gäller framtagning av register till vigsellängder fram till år 1860. Projektet syftar till att få register till vigsellängder över hela landet av enhetlig karaktär, som kan spridas till lokala släktforskar- och hembygdsföreningar samt enskilda släktforskare och bibliotek och inte bara finnas på kanske ett enda arkiv som har öppet mellan kl 10 och 12 någon dag i veckan. Projektet vill vi se som ett första steg på väg mot en förnyelse av släktforskningsmöjligheterna här i landet och en anpassning till den standard som redan finns på flera ställen i utlandet. Som en fortsättning på projektet vill vi se framtagning av motsvarande register till födelse- och dödlängder och en sammanslagning till kombinerade register, vad vi kallar "forskningsregister". Som en fortsättning kan vi också se uppläggning av det registrerade materialet i någon form av databank med materialet - kanske - på en optisk skiva.

Att ett projekt av denna typ är helt nödvändig framgår inte minst av bedömningar av hur många släktforskare som klarar den gamla skriften (under 1000 enligt SFN nr 20 sid 19) och rapporterade svårigheter för många släktforskare pga den gamla stilen.

ALLA KAN DELTA

Både enskilda släktforskare och lokala föreningar - släktforskar och hembygdsföreningar - kan delta. Både

de som har dator och de som inte har dator kan delta. Bland de som har dator kan både de som kanläsa gammal stil och de som har svårare för denna delta. Uppläggningsprojektet framgår av följande artiklar i detta nummer av SFN, där även anvisningar för registrering av vigsellängder redovisas.

De som saknar dator kan bidra med avskrifter av vigsellängder som sänds in till DIS för överföring till datormedium och sortering till register. De som har ABC 80/800 får registrerings- och rättningsprogram ur DISREG för registrering av vigsellängder och kan bidra med registrerade uppgifter på kassetband eller disketter, vilka sänds in till DIS för sortering till register. Vill de också själva göra sorteringar till register kan de köpa sorteringsprogrammen i DISREG till nedsatt pris. Vill man i en lokal släktforskar- eller hembygdsförening genomföra sorteringar till register blir det nu möjligt att i egenskap av deltagare i projekt Claes köpa sorteringsprogrammen i DISREG för användning inom föreningen. Kravet är att det skall finnas en ansvarig DIS-medlem inom föreningen, som svarar för "icke spridning" utanför den lokala föreningen. De som har ABC 80/800 och vill medverka men har svårt med den gamla stilen kan hjälpa till med inmatning av inkomna på papper nedskrivna uppgifter från vigsellängder till kassetband eller diskett. För de som har andra datorer än ABC 80/800 har vi ännu ej särskilda program men vi hoppas detta skall ordnas. Möjligheter finns alltid att registrera med ordbehandlingsprogram och sedan föra över det registrerade till ABC 80/800

för sortering till register.

Möjligheterna att delta kan sammanfattas sålunda:

Har ej dator, har läsapparat och kan läsa gammal skrift

- kan medverka med avskrifter på papper av vigsellängder.

Har dator ABC 80/800, har läsapparat, kan läsa gammal skrift

- kan medverka med registreringar av vigsellängder på kassetband eller diskett

Har dator ABC 80/800 men har svårt läsa gammal skrift

- kan medverka med att överföra på papper registrerade uppgifter för vigsellängd till kassetband eller diskett

Har annan dator med ordbehandlingsprogram samt läsapparat och kan läsa gammal skrift

- kan medverka med registrering på diskett/kassetband med hjälp av ordbehandlingsprogrammet. (Detta förutsätter att vi klarar överföring av det registrerade till ABC 80/800.)

För sammanhållning av projektet har bildats en arbetsgrupp här i Linköping bestående av förutom mig Rune Stalefors, Olle Idemar och Tomas Kvarnström ochsom adjungerad vid programfrågor Lars Blomberg. Vi är tacksamma få in anmälningar och önskemål om medverkan och skall försöka ta hand om alla inkommande registreringar och försöka se till att det blir register av det.

FULL FART FRAMÅT

Redan på kvällen när jag kom hem från årsmötet ringde Maj Fischer från Vårby och berättade att hon ville vara med och just hade startat med en församling i Norra Värmland (Dalby socken/södra och norra Finnskoga). Holger Sjöstedt i Umeå skriver i brev att vi här uppe skall försöka klara vigsellängder för Södra Västerbotten och att registerprojektet är värt all upmuntran. På registerkväll i Stockholm i oktober var entusiasmen stor och flera anmälde intresse för registreringar - Jan Falt-Ell och Göran Tengner var intresserade av Skederid och Hus-

by Långhundra i Roslagen, Ylva Flooderus av Sunne i Jämtland, Stig Geber av Grödinge på Södertörn, Gösta Simmons och Urban Johansson av Norrtälje kommuns församlingar och den förre dessutom av St Barthelmy, Lars Ljungdahl av Leksand, Johan Löfstedt av Roslagsbro och Rådmansö i Roslagen, Le Roy Billberg av Råå fiskeläge, Elisabeth Thorsell av Nordmark i Värmland, Jan Olsson av Hållnäs och Österlövsta i Uppland och Christer Hemming av Stöde och Torp i Medelpad. Bertil Stalefors här i Linköping har gått igenom Östergötlands församlingar och sett på hur de bör sammanföras i register. Från Skåne skriver Olof Cronberg att de registreringar han håller på med för Skytts härad kan användas som pilotförsök, vilket välkomnas.

Entusiasm och vilja att göra något finns således på många håll. Låt oss nu se till att vi kan göra någonting av det hela och få fram ett resultat av värde för släktforskningen. Tänk igenom vilka församlingar Du eller Din förening vill ta sig an och vilket alternativ som är aktuellt; nedskrift på papper, inmatning på kasset eller diskett med ABC 80/800 från film/fiche eller inmatning från nedskrift på papper eller inmatning på annan dator. Skriv sedan och berätta. Arbetsgruppen här i Linköping kommer att ha tillgång till DISREG-programmen som behövs för distributionen inom projektet. Arbetsgruppen har fullmakt att för projektet inköpa två ABC 80, men har ännu ej bestämt hur de skall användas. Vi kommer att göra allt för att få det hela att fungera.

BÖCKER OM DATORN I SLÄKTFORSKNINGEN

Även om det här numret domineras av föreningens nya projekt Claes är det mycket annat som händer och rapporteras. De första böckerna om datorn i släktforskningen har kommit ut. Jag medverkar själv i en svensk sådan med titeln "Ordna Ditt släktarkiv", vilken har kommit ut på ICA-förlaget och finns i bokhandeln. I USA har Paul A Andereck m fl skrivit boken "Computer Genealogy" och i England har Dawid Hawgood skrivit en bok med titeln "Computer for family history". Även böcker där DISREG använts börjar komma; Leif Mether har givit ut "Personregister

till Tor Carpelans bok "Åbo i genealogiskt hänseende på 1600- och början av 1700-talet".

DISGEN PÅ NYA MASKINER

DISGEN finns nu förutom på ABC-maskinerna och Step One på Ericsons PC och bör därmed fungera på alla andra IBM-kompatibler förutom IBM PC själv. Lars har börjat föra över programmen till CP/M-80, vilket gör programmen användbara på ytterligare maskiner, bl a Micro Bee. Om jag känner Lars rätt dröjer det inte länge innan han är klar även om han nyss startat. En tysk version förbereds för IBM PC-kompatibler, t e Siemens PC.

ÅRSMÖTET

Årsmötet ägde rum den 26 oktober med över 30 medlemmar närvarande. Styrelsen omvaldes. Årsavgiften höjdes från 60 till 70 kr. Vigsellängdsregistreringsprojektet Claes godkändes. DISGEN och DISREG demonstrerades - DISGEN på Step One, Ericson PC och Ericsons nya bärbara dator med plasmaskärm. Mormonfichen visades av Lena Jönsson. En bokutställning med även färdiga register till kyrkböcker visades.

MOTION I STOCKHOLMS KOMMUNFULLMÄKTIGE

I motion 1985:92 i Stockholms kommunfullmäktege föreslår DIS-medlemmen Ian Hamilton i sann DIS-anda att Stockholm skall marknadsföras som arkivstad. Ett "Stockholms-paket" borde erbjudas gäster med intresse för släktforskning. Detta är ett utomordentligt intressant förslag som dels ger möjlighet till samverkan mellan de olika arkivmyndigheterna och dels ger arkiven ytterligare motiv för sin betjäning av allmänheten och sist men inte minst underlättar forskningen för tillresande släktforskare - från Sverige, våra Nordiska grannländer och övriga länder, USA troligen inte minst.

ANDRA DATORER

Vi har här i DIS koncentrerat oss till ABC-datorerna. Anledningen härtill har varit att vi har funnit dessa väl lämpade för släktforskningens behov men naturligtvis också för att mycket tid åtgår för att ordna med program för

en dator typ och att en ekonomisk insats krävs för varje ny dator som skall anskaffas. Vi är en ideell förening och har haft starka begränsningar både i fråga om tid och pengar. Vår styrka har varit våra programmerares stora kunnighet och den fasta organisation vi har. Nu har vi kommit så långt att vi börjar ge oss in på andra datortyper med våra program DISGEN och DISREG och har redan hunnit ett stycke på väg i och med att IBM PC-överföringen är klar och att en CP/M-80 version snart kommer. Andra sätt att använda datorn i släktforskningen än vad DISGEN och DISREG representerar finns naturligtvis också och därför är jag glad när manus härom dyker upp, t e den tidigare artikeln av Elisabeth Thorsell om "Jag och min VIC 64" (SFN nr 16) och artikeln i detta nummer om "Det finns andra datorer än ABC och Ericson" av Johan Aadde och hoppas på fler. Karl Johan Roslund - som redan i nr 2 (sid 4) berättade om "Hemdator som alternativ till kortsystem" har lovat komma igen i nästa nummer med en uppföljningsartikel så vi får veta hur det gått, vilka erfarenheter och ändringar i ursprungliga system han kommit fram till. Han tillhör de DIS-medlemmar, som programmerar själv. Säkert finns det också många programmerande DIS-medlemmar, som kompletterat sina DISGEN-program med nya utskriftsprogram eller annat och som vi gärna skulle vilja höra om. Kom igen bara.

PO.

+ + + + +

REGISTERPROJEKT FÖR DIS

godkänt vid föreningen DIS årsmöte 1985-10-26 och

benämnt "projekt Claes".

1. Inledning

Under senare år har framkommit möjligheter att ta fram register till olika handlingar, som både kan göras utförligare och ges bättre utformning än tidigare varit möjligt och som dessutom genom smådatoternas utveckling även den enskilde släkt- och hembygdsforskaren själv kan åstadkomma med en måttlig insats.

Föreningen DIS har redan från sin tillblivelse intresserat sig för registerframtagnings - i själva verket var det registerframtagnings, som gav upphov till den utveckling, som så småningom ledde fram till bildandet av föreningen. Tidigt togs fram datorprogram för registerframtagnings, som bl a användes vid framtagnings av register till kyrkböcker från församlingar i västra Dalsland presenterade på mikrofiche. Sedan dess har registerframtagnings med DIS program huvudsakligen skett inom ET släktförening med som resultat en serie register till församlingsböcker från östra Dalsland presenterade på papper i bokform. Tiden har nu ansetts mogen att undersöka möjligheterna att ta fram register i större skala i ett DIS-projekt. Uppdrag gavs sekr i DIS vid årsmötet 1984 att till årsmötet 1985 lägga fram förslag angående registerframtagnings i DIS regi. Detta genomfördes och framlagt förslag godkändes vid årsmötet 1985.

2. Mål för registerframtagnings.

Registerframtagnings förutsätts gå i flera etapper. Som mål för den första etappen gäller framtagnings av register till landets vigsellängder för tiden fram till år 1860. Denna etapp benämns "projekt Claes". I följande etapper sker fortsättning med register till födelse- och dödlängder och sedan ev andra handlingar. Mål för de följande etapperna formuleras när erfarenheter från den första etappen vunnits.

Kommentarer:

Register behövs till många handlingar såsom arkivalier i kyrkoarkiven och forskningsresultat såsom släktutredningar. Omfattningen av det material, som skulle behöva register är så stort att en stark begränsning är nödvändig för att resultat skall kunna uppnås inom rimlig tid. Området kyrkböcker har valts därför att dessa är centrala i all släktforskning. För nya och även mera erfarna släktforskare betyder det mycket bara att kunna begränsa läsningen av den ibland bleknade texten skriven med den gamla stilen. För samtliga släktforskare innebär registersammanställningar av kyrkboksmaterialet en betydande lättnad i släktforskningen i synnerhet för perioden före husförhörslängderna.

Etappmålet vigsellängder har valts för att snabbt kunna komma igång och få resultat inom rimlig tid.

Målet är satt inte bara för att få fram register utan även för att visa vad man kan åstadkomma med det nya hjälpmedlet datorn. Kanske stimulerar detta till ytterligare registerframtagningsar gällande andra handlingar och stimulerar därmed svensk släktforskning, som är en av DIS uppgifter enligt stadgarna.

Vigselregister behövs främst fram till början av 1800-talet eller då husförhörslängderna börjar. Merarbetet för att föra fram vigselseregistren till 1860 har bedömts måttligt i jämförelse med det mervärde registret får. Man har redan lärt sig bygd och gårdar, vilket väsentligt underlättar registrering.

Framtagnings av vigselseregister bör om möjligt ske så att större områden täcks. Då det är svårt att från början peka ut vilka områden registreringsintresserade släktforskare i första hand är intresserade av är det lämpligt att starta med de församlingar, för vilka intresse visas och sedan försöka utvidga dessa "kärnor" till större områden.

En del register finns redan idag till vissa församlingars vigsellängder framtagna av enskilda personer, arkiv och monererna. I första hand tas fram register till församlingar, för vilka register saknas. Man bör dock även se på möjligheterna att föra över redan registrerade vigsellängder för att få likformighet och ökad spridning. Monerernas registreringar kan vi knappast förvänta oss att få tillgång till annat än som färdiga register. Med hänsyn även till deras brister avseende å, ä och ö, bristen på gårdsnamn mm bör vi i detta sammanhang bortse från dem.

Uppgiften delas upp i två moment, nämligen registrering (excerpering) och sortering till register.

3. Registrering av vigselböcker.

Registreringen av vigselböcker skall ske så att DISREG-programmen kan användas för den senare sorteringen till register. Lämpligt är att använda DIS DISREG-programmen även för registrering, då dessa program har utformats för att underlätta registrering. Programmen föreslås bli överflyttade även till andra maskiner, så att registrering inte bara kan ske på ABC-utrustning.

Möjlighet finns också att genomföra registrering med hjälp av ordbehandlingsprogram på vilken dator som helst. Problemet härvid är att man troligen får många småfiler och att dessa sedan måste överföras till ABC-dator, vilket kräver både ABC-dator och den andra datorn tillgängliga på samma plats samtidigt samt överföringsprogram. Möjligheter härvidlag bör undersökas.

Medverkan i registrering kan ske antingen genom ren avskrift på papper av vigsellängdens för släktforskaren och kommande register väsentliga innehåll eller genom direkt registrering på kassetband eller diskett av samma innehåll.

Registrering sker från mikrofilm- eller fичekopia av vigsellängden.

I registreringen kan medverka intresserade, såväl DIS-medlemmar som andra. Arbetet kan ske i grupp eller enskilt. I en del fall kanske det kan organiseras som en studiecirkel. Önskan om medverkan anmäls till DIS med angivande av församling/församlingar och sätt (papper/kasset/diskett) på vilket registreringen avses genomföras.

De som deltar i registreringsprojektet genomför sin registrering enligt de regler som gäller och utan anspråk på kostnadsersättning av något slag. Arbetet måste bedrivas som ideellt arbete. Den som medverkar erhåller ett på papper utskrivet exemplar av det register han/hon har tagit fram underlag till, sorterat på efternamn, förnamn. Den som vill ha ytterligare andra sorteringar kan få detta till förmånspris. DIS får fri dispositionsrätt till underlaget för bl a framtagning av ytterligare register eller användning för databank eller optisk skiva (motsv).

4. Utrustning för registrering.

Filmrullar (fiche) med vigsellängder och läsapparater härför håller de som utför registreringen med, var och en för sitt område. DIS kan stödja ev långlån av viss filmrulle från bibliotek eller lån av läsapparat med skrivelse om detta kan bedömas ge resultat. Ev anskaffar DIS någon Vidiolog för utlåning.

DIS anskaffar några ABC 80 med kassetbandspelare för utlåning till de som genomför registrering och saknar sådan. I övrigt förutsätts att de som genomför registrering på ABC-maskinerna själva ordnar datorer.

De som registrerar på kassetband med ABC 80 och ej lånar utrustning från DIS förutsätts själva hålla med kassetbanden liksom de som registrerar på diskett själva står för de disketter som erfordras för registreringen. Till DIS översända disketter och kassetband återsänds efter avslutat arbete.

De som deltar i projektet och registrerar med ABC 80/800 får för registreringen disponera erforderliga program i DISREG (RINKASS, RINFLEX och RÄTTKASS) utan kostnad.

5. Regler för registrering.

Registrering sker så långt möjligt bokstavstroget, dvs varje namn (person- eller Ortsnamn eller annat) återges med den stavning prästen använt vid nedskrivningen. Förkortningar i kyrkboken bibehålls och utvecklas ej.

Närmare anvisningar för inmatningen vid registrering med ABC 80/800 ges separat med exempel.

Vid nedskrift på papper tas med datum och ev plats för vigseln, kontrahenternas namn och hemvist samt ev övriga uppgifter såsom personbenämning (dräng, piga etc) och ev åldersuppgift samt ev uppgifter om anförvanter. Mera härom med exempel ges separat.

En kontrollgenomgång av det som registrerats måste alltid genomföras.

6. Utbildning.

För att genomföra projektet bedöms nödvändigt med viss genomgång av hur registreringen skall gå till med deltagarna. Detta får genomföras på bästa möjliga sätt bl a med hänsyn till reskostnader. Kurser i registerframtagning bör om möjligt ordnas liksom en registerdag om året.

7. Dubbelarbete.

För vissa församlingar finns redan vigselregister framtagna. Uppgifter om vilka detta är samt uppgifter om igångsatta och pågående registreringar publiceras i SFN för att undvika dubbelarbete och ge forskarna uppgift om vilka register som finns. Vigselsegisterbibliotek upprättas.

8. Sortering till register.

Registrerat material i form av på papper nedskrivna uppgifter, på kassetband med ABC 80 registrerade uppgifter eller med ABC 80/800 på diskett registrerade uppgifter sänds in till DIS för behandling och sortering till vigselsegister.

Insänt på papper registrerat material matas centralt in på diskett och åter-sänds i datorutskrift (på papper) till den som genomfört registreringen för kontroll mot vigsellängden (på film eller fiche) före sortering till vigselsegister.

Utrustning med större kapacitet anskaffas centralt för sorteringen. Detta hindrar inte att viss sortering även kan ske hos intresserade deltagare.

Den centrala utrustningen bör minst bestå av ABC 800 med RAM-minne samt Winchester med tillhörande bandutrustning för långtidslagring.

9. Utskrifter.

Utskrift av färdiga register sker på papper. Utredning med försök genomförs avseende lämpligaste sätt för mångfaldigande och spridning. Ett alternativ, som bör prövas är att gå från band till mikrofiche.

10. Registrerat material.

Registrerat material arkiveras his DIS i två exemplar på lämpligt datamedium - band eller diskett.

11. Kvalitetskontroll.

För kontroll av kvaliteten på registren genomförs en kontroll av stickprovskaraktär på varje register. Närmare regler härför utarbetas. Kontrollen sker centralt. "Varudeklaration" ges för varje färdigt register.

12. Organisation.

En särskild arbetsgrupp skapas för att leda och genomföra projektet. Landskapsvisa grupper eftersträvas så fort registreringen kommit igång och intresserade för att leda sådan verksamhet finns.

13. Kostnader.

DIS står för kostnaderna centralt intill de belopp som finns i fastställd budget. Detta ger möjlighet att starta projektet. På sikt kommer det att bli nödvändigt att få bidrag utifrån eller på annat sätt finansiera det.

+ + + + +

HANLEDNING FÖR FRAMTAGNING AV REGISTER TILL VIGSELLÄNGDER

1. Inledning.

Föreliggande handledning har tagits fram för första etappen i föreningen DIS registerprojekt avseende kyrkböcker, som gäller vigsellängder fram till år 1860 och kallas "projekt Claes".

Innehållet grundar sig på erfarenheter i huvudsak gjorda i samband med framtagning av kyrkboksregister inom ET släktförening de senaste åren. Registerframtagningen har förutsatts ske med av föreningen DIS framtagna datorprogram "DISREG".

Som orientering bifogas förteckning över kända, redan framtagna register till vigsellängder.

Registerframtagningen sker i två moment - registrering (excerpering)

och sortering till register. Huvudvikten läggs här vid registreringen. Den senare sorteringen berörs endast kortfattat då den i DIS registerprojekt förutsatts ske centralt.

2. Registrering.

2.1 Allmänna principer.

Registreringen skall gälla samtliga vigselnotiser i en vigsellängd - från den första till den sista notisen. För varje notis skall samtliga för en släktforskare väsentliga uppgifter registreras. Registreringen skall göras bokstavstrogen, dvs orden - i första hand personnamn och gårdsnamn men även titlar (motsv) - skall registreras med den stavning som prästen använt - så långt detta är möjligt. Någon forskning för att kunna tolka uppgifterna skall ej göras - skriv som det står bokstav för bokstav. Namnormering - om erforderligt - sker senare i samband med sorteringen till register. Av prästen använda förkortningar skall bibehållas - utvecklas ej. Kolon och punkt efter en förkortning kan strykas. Vid osäkerhet i tolkningen av vad som verkligen står i vigsellängden - pga bleknad eller svårtolkad skrift - anges detta i det registrerade med frågetecken.

Registreringen kan antingen göras direkt i datorn från dess tangentbord efter läsning av uppgifterna på bildskärmen till en läsapparat för mikrofilm eller microfiche eller genom nedskrift på papper av de lästa uppgifterna med senare central inmatning till dator. Fallet med nedskrift på papper tas upp i avsnitt 2.6. Närmast behandlas fallet med direkt inmatning i datorn.

Efter registreringen skall en kontroll av inmatade data mot längden ske, enligt rättningssomgång.

2.2 Uppställning av registrerade uppgifter.

För den senare sorteringen till register erfordras en viss uppställning av de uppgifter som registreras i datorn. Följande gäller:

- (rad 1) D(Datum) (Plats för vigseln)
- (rad 2) M(Personbenämning för mannen) (Mannens förnamn) (

- (rad 3) Mannens efternamn) (Gård)
- K(Personbenämning för kvinnan) (Kvinnans förnamn) (Kvinnans efternamn) (Gård)

En vigselnotis med denna uppställning kan få följande utseende:

D1753-01-15 Svartboda
Mdr Kalle Pettersson Norrboda
KP Svea Andersdotter Söderboda

Datumraden inleds alltid med D, mannens rad med M och kvinnans med K. D, M och K anger typ av rad.

Finns uppgifter om giftoman eller mannens eller kvinnans föräldrar anges detta på följande rader, som inleds med beteckningen för radtyp och i övrigt har samma uppställning som raderna för mannen och kvinnan.

- (rad 4) P (Kvinnans far)
- (rad 5) Q (Kvinnans mor)
- (rad 6) R (Mannens far)
- (rad 7) S (Mannens mor)

En vigselnotis med även dessa senare uppgifter skulle kunna ha följande utseende:

D1753-01-15 Svartboda
Mdr Kalle Pettersson Norrboda
KP Svea Andersdotter Söderboda
PM Anders Svensson Söderboda
QH Anna Andersdotter Söderboda
GM Aron Aronsson Västerboda
RM Petter Karlsson Norrboda
SH Börta Bryngelsdotter Norrboda

Uppgifter som beskriver en person i övrigt genom t e åldersuppgift, födelseuppgift eller på annat sätt tas in under personbenämningen.

2.3 Uppställningen mera i detalj.

De olika typerna av uppgifter på varje rad läggs i datorn in i var sitt "fält". På första raden utgör datum ett fält och platsen för vigseln ett annat fält. På andra raden utgör mannens personbenämning ett fält, hans förnamn ett annat fält, hans efternamn ett tredje fält osv.

De olika fälten åtskiljs alltid av ett mellanslag. Då uppgift saknas i ett fält registreras inget i fältet men mellanslaget mellan fälten bibehålls. Detta innebär t e i mannens rad att då förnamnsuppgift saknas

blir det två mellanslag mellan personbenämning och efternamn. Saknas även efternamn blir det tre mellanslag mellan personbenämning och gårdsnamn. Finns både personbenämning och förnamn blir det endast ett mellanslag mellan dessa. Personbenämning måste alltid finnas. En rad inleds alltid med typ av rad, vilket ges med enbokstav. Mellan typbeteckning och första fält ges inget mellanslag.

Raderna läggs alltid i samma ordning. Saknas uppgifter för en rad utelämnas den helt. Datumraden kan dock ej utelämnas.

Då flera uppgifter skall tas in i ett fält, vilket t e är fallet då en person har två förnamn, åtskiljs uppgifterna av kommatecken i stället för mellanslag som i normal text. I senare utskrifter - efter sortering - borttages kommatecknet och ersätts av mellanslag. Uppdelningen med kommatecken kan göras i samtliga fält. Antalet kommatecken per rad får ej överstiga sju. Behövs flera kan man t e ersätta kommatecknet med punkt, som dock kommer att bli kvar i senare utskrifter. Ett fält uppdelas med kommatecken i delfält. Mellanslag får aldrig förekomma inuti ett fält.

De olika fälttyperna tas nu upp var för sig.

Datumfältet

Datum anges enligt svensk standard med åå-mm-dd (t e 1753-01-15). Saknas uppgift om t e månad eller datum skrivs i stället 00. Har händelsen ägt rum en söndag och uppgift finns att det t e var domsöndagen används kommatecknet för åtskillnad inom fältet (1753-00-00, Domsöndagen). Flera kommatecken kan användas vid behov t e 1753-00-00, Tredje, söndagen, efter, påsk.

Då vigseluppgift saknas men lysningsuppgift finns används datum för lysningen med ett L efter åtskiljt med kommatecken (1753-01-15,L).

Person-benämning-fältet.

Följande förkortningar används för personbenämningar:

M - Man	P - Piga
H - Hustru	Dr - Dräng
K - Kvinna	

Någon av dessa förkortningar skall alltid finnas i en personbenämning - i fältets första delfält om flera delfält finns. Inga andra förkortningar får användas i första delfältet.

Finns ytterligare uppgifter om personen såsom titel, civilstånd etc tillfogas dessa uppgifter bokstavstroget efter kommatecken (t e H, Änk-an eller M, Soldaten). Finns flera uppgifter t e soldaten änkemannen skrivs detta M, Soldaten, änkemannen i den ordning de återfinns i notisen. Uppdelningen av i notisen uppdelade ord bibehålls - t e Bagare, gesällen eller Mäster, smeden. Stor bokstav används alltid till den första av dessa personbenämningar (i delfält 2) medan de senare får liten bokstav.

Även andra uppgifter som beskriver personen kan medtagas i personbenämningen, t e 44-årig eller född 1750-01-02 (P, 44-årig eller P, Född, 1750-01-02 om det gäller in piga.

Om en person beskrivs såsom brudens svåger eller fänrik Anderssons änka kan detta också tas in i personbenämningen (bokstavstroget) (t e M, Brudens, svåger eller K, Fänrik, Andersons, änka)

Förnamns- och efternamnsfälten

Vid flera förnamn åtskiljs dessa med kommatecken (t e Anna, Beata). Två förnamn normalt åtskilda med bindestreck betraktas som ett namn och skrivs utan mellanslag före och efter bindestreck. Två efternamn åtskiljs också med kommatecken (te Andersdotter, Bergengren).

Gårdsnamnsfältet.

"Gårdsnamn" kan ange hemvist för en person vid tidpunkten för händelsen -vigseln eller platsen för händelsen. Ibland kan det också förekomma att en tidigare eller en senare hemvist anges. Ibland är det oklart var som avses. Ges endast ett gårdsnamn knutet till en person placeras detta i personens gårdsnamnsfält. Ev tidigare eller kommande hemvist för en person kan då flera gårdsuppgifter finns knutna till personen redovisas i personbenämning-fältet. I detta redovisas vanligen uppgifter av typ "från Västergötland", "på sock-

nen" och "husville". Vid vigselregistreringen redovisas platsen för händelsen, t e Svartboda kyrka i fältet efter datum.

Vid flera namn betecknande samma gård bibehålls ordningsföljden i notisen t e Busterud, Mörnäs. Vid ett annat tillfälle kan det stå omvänt Mörnäs, Busterud. Ev korrigeringar kan göras i senare normalisering.

Vid uppgifter av typ torpet Alles under Hängelö skrivs torpet, Alles, under, Hängelö. Torp och under ges små bokstäver medan namnen Alles och Hängelö får stora. I stället för socken i t e Svartboda socken skrivs stjärna (Svartbodax).

2.4 Registrering med ordbehandling.

Används ordbehandling för registreringen måste uppställningen göras exakt som beskrivs i avsnitt 2.3. Notiserna läggs i en fil i rad efter varandra utan någon särskild åtskillnad mellan dem. Varje fil inleds med en rad med V i första positionen och tomt i övriga positioner. På rad 2 kommer första notisens första rad, som inleds med D enligt föregående avsnitt. Filen avslutas med X som placeras i första positionen i en i övrigt tom rad.

2.5 Registrering med DISREG

Registrering med DISREG innebär förenklingar i inmatningen, som minskar antalet tangentnedtryckningar och automatiskt ger viss kontroll av stor/liten bokstav i namnen mm. Registreringen kan ske på kassetband eller på diskett.

2.5.1 Registrering på kassetband.

Utrustning

Vid registrering på kassetband, för vilket program i dag finns till ABC 80, är utrustningen tangentbord med dator, bildskärm och kassetbandspelare förutom läsutrustning för film/fiche.

Tillvägagångssätt

Programmet för registrering tas in i datorn med kommandot run cas sedan kassetbandet med programmet lagts in i kassetbandspelaren och spolats fram till den plats där programmet börjar.

När programmet kommit in - vilket tar någon minut - väljs i menyn 2, dvs vigsellängd. Ett nytt oanvänt kassetband placeras i bandspelaren, som nollställs, varefter bandet spolas fram till 10 på räkneverket. Bandspelaren ställs på inspelning (två tangenter nedtryckta och röd lampa lysande). Efter att ha besvarat kontrollfrågor med ja fås ett D upp på skärmen och registreringen kan börja med första notisens datum. Man kan nu mata in ett antal notiser som totalt ger ca 30 rader (det blir 10 notiser om varje notis endast består av 3 rader - datum, mannen, kvinnan - vilket vanligen är fallet). Efter inmatning förs uppgifterna automatiskt över från datorns arbetsminne till kassetbandet varvid ljud hörs från datorn. Efter överföringen är datorn åter beredd att ta emot nya uppgifter från tangentbordet. Så fortgår inmatningen till dess att man anger att man vill sluta.

Typbokstäverna kommer i ordning upp på skärmen. Har man inget att skriva i resterande rader i en notis kan man med minustecken direkt hoppa till nästa notis och får då upp ett D på skärmen.

Protokoll

Protokoll förs över det inmatade. Därvid anges för varje inmatad sekvens om ca 30 rader räkneverkets inställning, datum för sist inmatade notis samt mannens förnamn i samma notis. I protokollets huvud anges längd och den beteckning som kassetbandet försetts med.

Förenklingar i inmatningen

Vid registreringen kan utnyttjas förenklad inmatning för datum samt förkortningar för personnamn och gårdsnamn. Viss normering sker av stora/små bokstäver för person- och gårdsnamn. Vissa kontroller görs också vid inmatningen, vilket ger påpekande direkt i anslutning till det felaktiga.

Vid inmatning av datum skrivs t e 1753,1,15 vilket på skärmen skrivs ut som 1753-01-15. Om nästa notis har datum 1753-02-16 skrivs ,2,16 vilket datorn tyder som 1753-02-16. Är åter nästa notis 1753-02-20 skriver man ,,20 vilket datorn tyder som

1753-02-20.

Vid inmatningen kan man använda förkortningar för förnamn, vilka man själv bestämt. Om man t e skriver A på tangentbordet och har lagt in att A skall betyda Anders om det är en man, så skriver datorn ut Anders på skärmen. Samma förkortning kan användas för kvinnonamn, man kan t e för dessa låta A betyda Anna. Förkortningarna skrivs in som datasatser i programmet och kan med editering (Ed) bytas ut till de förkortningar man vill ha för aktuell längd. Har man förnamnen Anna Stina och fört in förkortningen A - Anna och S - Stina och skriver A,S på tangentbordet skrivs på skärmen ut Anna,Stina. Man kan lägga in olika förkortningar för samma namn stavat på olika sätt. Mans- och kvinnonamn ligger var för sig.

Vid efternamn bildade på förnamn kan förnamnsförkortningarna också användas. Skriver man A, skrivs ut Andersson om det är en man och Andersdotter om det är en kvinna. Man kan också skriva A.,Bergengren, vilket skrivs ut Andersson,Bergengren om det är en man.

För gårdsnamn kan införas förkortningar på motsvarande sätt. Man kan t e låta E betyda Edsåker och får då utskriften Edsåker på skärmen när man skrivit E (i det fält som anger gårdsnamn). Är det samma gårdsnamn, t e Söderboda i två rader efter varandra kan man på andra raden bara skriva en punkt. Denna tolkar datorn i detta fall som Söderboda, vilket skrivs ut.

Även om en förkortning finns inmatad behöver man inte använda den - man kan alltid skriva ut hela namnet. Finns emellertid en förkortning till ett namn man skrivit ut fås en signal som påminnelse om man inte använt förkortningen, vilket gör att man så småningom lätt lär sig valda förkortningar.

Utrymmet för förkortningar är begränsat vid ABC 80 och 16 k arbetsminne. Det går lätt att få minnet fullt.

Man kan vid inmatningen i förnamns, efternamns och gårdsnamnsfälten hela tiden använda stora bokstäver om man vill, man kan tycka att det är lättare att läsa dessa på skärmen t e. Programmet sköter sedan själv om att första bokstav i varje namn blir stor och resten små. Ändringar av första bokstaven i t e "torpet" och "under" i gårdsnamnsfältet till små får sedan göras i den senare rättningssomgången.

Inmatningen i personbenämningssfälten ändras inte av programmet, varför man i dessa måste mata in orden som man vill ha dem i slutligt skick, t e M,Soldaten,änkemannen,33årig dvs med stor bokstav i fältets andra delfält för första bokstaven i ordet (Soldaten) och med små bokstäver i senare delfält. Undantag är personbenämningens första, obligatoriska delfält, där stor bokstav skrivs även om man själv skriver liten.

Rättning i notis mm

Möjlighet finns att gå tillbaka och rätta i de rader som matats in i datorns arbetsminne innan de matats ut till kassetbandspelaren.

Genom att slå apostroftecknet först på en rad får man denna möjlighet att rätta i föregående rader. Man får därvid direkt upp närmast föregående rad på skärmen följt av ett frågetecken. Slår man direkt "return" får man en lista på tillåtna kommandon nämligen:

- B - Backa till föregående rad
- I - Insättning av ny rad. Radtyp (med stor bokstav) måste anges för den insatta raden. Kontrollerna av små och stora bokstäver sker ej. Förkortningar kan ej utnyttjas. Den nya raden sätts in omedelbart efter utpekad rad.
- K - Anger att registreringspasset är klart. Kvarvarande data överförs till kassett och statistik skrivs ut på skärmen.
- N - Gå till nästa rad
- R - Utpekad rad raderas
- Å - Åter till normal registrering. Man måste ange den radtyp som skall matas in härnäst (eftersom rader kan ha raderats på slutet).
- Ä - Ändra utpekad rad. Raden skrivs ut i ursprungligt skick. Man kan sedan med hjälp av piltangenterna kopiera och radera på samma sätt som vid Ed-kommandot. Ingen kontroll sker av att raden efter ändring är formellt riktig - detta måste den som registrerar svara för både vid ändrad rad och ny insatt rad.

Vid registrering på diskett fungerar vid I-kommandot kontrollerna av små och stora bokstäver. Förkortningar kan då också användas.

Samma kommandon används även i rättningssomgången med RÄTTKAS. Den rad som pekats ut vid kommandona I, R och Å som vid inmatningen är sista rad på skärmen pekars då ut med radnummer. Ges då inget radnummer tas sista rad i arbetsminnet. (Detta bör särskilt observeras då man bara slår R för radering utan radnummer)

Fortsatt registrering efter uppehåll.

För att få kassetbandet i rätt läge, då man vill fortsätta en registrering efter ett kortare eller längre uppehåll under vilken bandet varit urtaget ur kassetbandspelaren utnyttjas "positionering". Med "positionering" placeras bandet så att ny inläsning placeras på lagom avstånd efter slutet på det tidigare inlästa. Vid för stort avstånd stannar bandspelaren vid läsning av flera "inläsningar" efter varandra. Vid för litet avstånd riskerar man överlappning.

Efter placering av bandet i kassetbandspelaren, nollställning av dess räkneverk och framspolning till strax innan närmast föregående inläsning slutade enligt protokollet, startas registreringsprogrammet. Bland kontrollfrågorna i början återfinns frågan om "positionering". Man svarar nej på denna fråga - bandet sätter då igång och går till slutet av senaste inläsning och stannar där. Det är då i rätt läge för att ta emot nya inmatade uppgifter - det är rätt positionerat". När bandet stannar skall på skärmen anges fel (error) 34, dvs slut på filen. Man får på detta sätt även upp slutet på det tidigare inmatade på skärmen och ser då lätt var man skall börja den nya inmatningen.

Rättningsomgång.

Rättning av kassetband med registrerade uppgifter sker med programmet RÄTTKASS. Med detta programs hjälp matas in notiser i ABC 80 arbetsminne motsvarande ca 90 rader. Efter inmatningen kan man gå igenom notiserna en efter en. Man får upp dem successivt på skärmen och kan göra erforderliga rättelser efter jämförelse med vad man kan läsa på mikrofilmen eller fichen.

Man har möjlighet att rätta i rader, ta bort rader eller infoga nya rader. Rättning sker med Ed-kommandot och piltangenterna.

Det rättade materialet läggs in på nytt kassetband, vilket sker när man förklarar sig nöjd med rättningen.

Man växlar i bandspelaren mellan två kassetband, det med de orättade uppgifterna som ligger i grupper om ca 30 rader och det med rättade uppgifter som ligger i grupper om ca 90 rader.

Man behöver inte spela tillbaka banden mellan varje växling utan kan bara lyfta i och ur dem. För att kunna föra protokoll för det nya bandet kan man lämpligen nollställa räkneverket varje gång det nya bandet lyfts in och summa. Positionering behövs då ej för varje växling.

En rättningsomgång tar vanligen lika lång tid som registreringen gjort.

2.5.2 Registrering på diskett.

Registrering på diskett sker väsentligen på samma sätt som vid registrering på kassetband. Överföringarna från datorns arbetsminne till disketten sker automatiskt.

För registreringen används programmet RINFLEX. För rättningsomgången används samma program.

2.6 Registrering på papper.

Möjligheten att göra registreringen på papper har tillkommit då många ännu saknar dator.

Vid registreringen skall medtas de uppgifter ur vigsellängden, som omnämns i föregående avsnitt. Uppställningen av uppgifterna på papperet bör anpassas till vigsellövisernas uppställning. Anpassningen till datorns uppställning sker sedan vid datorinmatningen.

Två rättningsomgångar erfordras. Den första sker som kontroll läsning av de nedtecknade uppgifterna mot bildskärmen. Den andra sker sedan de insända uppgifterna matats in i datorn och återkommit som pappersutskrifter.

3. Sortering till register.

En kopia av de registrerade uppgifterna insänds till DIS, där sortering sker.

Vid utskrift av de registrerade och sorterade vigseluppgifterna används följande uppställning:

```

efternamn, förnamn
  gård
    datum personbenämning
      personbenämning, förnamn, efter-
        namn, gård för den andre kon-
          trahenten.

```

Finns uppgift om plats för vigseln placeras detta efter personbenämningen på rad 3.

Vid register till flera församlingars vigselböcker eller där uppgift om vigselbok erfordras (vid flera böcker täckande samma tid) skjuts detta in mellan datum och personbenämning.

Registrerade uppgifter om fäder och mödrar till kontrahenterna sparas till forskningsregistret.

Vid sorteringen till register används DISREG - programmen RUTDRAG, RSORT1, RSORT2, RSORT3 (vid behov - större register) och RPRINT i angiven ordning.

4. Avslutning

Det är många detaljer som skall iakttagas vid en registrering och det är inte alltid lätt att få med allt i en beskrivning. Vigsellängdernas innehåll varierar också mellan församlingarna. Tag därför kontakt och fråga om något oväntat dyker upp eller om något är oklart.

LYCKA TILL MED REGISTRERINGEN

PO

+ + + + + + + + +

FÖRTECKNING ÖVER FRAMTAGNA VIGSEL-REGISTER

SFN nr 3 (augusti 1980) ägnades en längre genomgång av vilka register av olika typ som finns till kyrkoarkivalier. Med denna genomgång som grund och med viss komplettering av sedan dess framtagna register har nedanstående sammanställning av register till vigsellängder gjorts. I anslutning till vårt projekt Claes kommer

en successiv uppdatering av förteckningen att ske. Tacksam för påpekanden och kompletteringar från alla läsare av SFN.

Uppställningen går länsvis och inom län församlingsvis i huvudsak i bokstavsordning. Under varje församlingsnamn kommer rader som visar vilka register som finns med angivande av typ/form, tidsperiod och registerframtagare/var finns registret. För typ/form används två bokstäver som placeras före tidsuppgiften. Ansvarig registerframtagare var finns registret placeras efter tidsuppgiften. Följande förkortningar används:

För typ av register används följande förkortningar:

- P - Prästframtaget
- A - Arkivframtaget
- S - Släktforskarframtaget

För form ges en tilläggsbokstav enligt nedan:

- B - bokform
- F - Som Film eller Fiche
- K - Som kortregister
- (U - Under framtagning)
- (D - Datorlagrat)

För ansvarig registerframtagare var finns registret används följande:

Arkivförkortningar:

- AG - landsarkivet i Göteborg
- AV - landsarkivet i Vadstena
- AL - landsarkivet i Lund
- AVi - landsarkivet i Visby
- AÖ - landsarkivet i Östersund
- AH - landsarkivet i Härnösand
- AE - stadsarkivet i Eskilstuna
- AM - stadsarkivet i Malmö
- AS - stadsarkivet i Stockholm

För mikrofilm används mikrofilmrullens beteckning.

För släktforskare används följande koder:

- S1 Håkan Skogsjö, Göteborg
- S2 Kurt Steinrud, Stockholm
- S3 Helmer Lagergren (Falun)
- S4 Bertil Lindqvist, Umeå
- S5 ET släktförening
- S6 Peter Olausson, Karlstad
- S7 Hugo Karlsson Lidingö
- S8 Olof Cronberg, Malmö
- S9 Jan Christer Strahlert, Kungsängen
- S10 Karl Johan Roslund, Nyhamnsläge
- S11 Rolf Eknefelt, Timmersdala

A. Stockholms stad

Adolf Fredriks fs
PF 1775-1868 AB9

Hedvig Eleonora fs
A 1767-1872 AS

Hovförsamlingen
PF 1700-1865 AB83

Jakob och Johannes fs
AB 1753-1843 AS

Katarina fs
PF 1765-1854 AB 42-45
AB 1715-1819 AS

Klara fs
AB 1740-1861 AS

Kungsholms fs
PF 1849-1915 AB57B
AB 1753-1862 AS

Lifgardet till häst
PF 1792-1833 AB484,485

Maria Magdalena fs
PF 1855-63 AB 1785
AB 1668-77, 1706-
1854 AS

Riddarholmen
AB 1760-1807 AS

Storkyrkan
AB 1712-1878 AS

St Eugenia katolska fs
PF 1762-1919 AB 1540

Tyska fs
PF 1641-1861 AB87
AB 1640-1861 AS

B. Stockholms län

C. Uppsala län

D. Södermanlands län

Eskilstuna stad
A 1663-89,1731-1900 AE

Gillberga
A 1692-1730, 1732-
1837,1843-1900 AE

Hammarby
A 1696-1900 AE

Husby Rekarne
A 1670-1900 AE

Jäder
A 1664-80,1687-1716,
1719-86,1791-1900 AE

Kjula
A 1696-1900 AE

Lista
A 1726-1900 AE

Näshulta

A 1691-1712,1740-44,
1750-1900 AE

Råby Rekarne
A 1740-1900 AE

Stenkvista
A 1778-1900 AE

Sundby
A 1695-1900 AE

Torshälla stad o land
A 1674-95,1705-22,
1737-1900 AE

Tumbo
A 1740-1900 AE

Vallby
A 1774-1900 AE

Västermo
A 1848-59,1891-1900
AE

Ärla

A 1674-1900 AE

Öja

A 1693-1745,1749-51,
1753-1900 AE

E. Östergötlands län

F. Jönköpings län

Lommaryd
S -1806 S2

G. Kronobergs län.

H. Kalmar län

Kalmar stad
A 1701-1800 AV
AF 1701-1800 6:233

Kalmar slottsfs
A 1753-1800 AV
AF 1753-1800 6:233

Torsås
S 1640-1753 S9

Västervik
A 1655-96 AV

I Gotlands län

Fårö
S ? S7

Visby
A 1678-1860(1) AVi
AF 1678-1860(1) VI49

K. Blekinge län

L. Kristianstads län

M. Malmöhus län

Malmö, Caroli fs
AF 1689-1905 VW95
A 1689-1722,1728-30,
1746-1905 AM

Malmö, Garnisonsfs
A 1710-1927 AM

Malmö, Hospitalsfs
A 1807-1899 AM

Malmö, Mosaiska fs
A 1878-94 AM

Malmö, Slottsfs
A 1745-1855 AM

Malmö, St Petri fs
AF 1698-1894 VW56,LU608
A 1634-83,1698-1744,
1763-1912 AM

Bunkeflo fs
A 1768-1894 AM

Fosie fs
AF 1688-1894 LU610
A 1688-1894 AM

Glostorps fs
A 1688-99,1706-08,
1734-1894 AM

Husie fs
AF 1688-1894 LU610
A 1688-1894 AM

Hyllie fs
AF 1689-1894 LU610
A 1688-97,1746-1894 AM

Lockarps fs
A 1688-1894 AM

Oxie fs
A 1688-1706,1713-17,
1720-31,1736-1893 AM

Skanör
SF 1644-1716 S8
SB 1644-1716 S8

Skytts härad (24 fs)
SU S8

Södra Sallerups fs
AF 1740-1894 LU610,611
A 1740-41,1763-1894 AM

Tygelsjö fs
A 1694-1894 AM

V Klagstorp
A 1753-1894 AM

Väsby fs
S 1689-1755(?) S10

Västra Skrävlinge fs
AF 1688-1894 LU611
A 1688-1910 AM

N. Hallands län

- O. Göteborg o Bohus län Töftedåls fs
Göteborg, amiralitetsfs o varvsfs SB 1706-14, 1716, 1719-27, 1729-67, 1769-1822 S5
AB 1730-1822 AG
Gbg, Gustavi Domkyrkofs SF 1706-14, 1716, 1719-27, 1729-67, 1769-1822 S5
AF 1861-83 XY3253
AB 1762-1883 AG
Gbg, Engelska fs Tösse
AF 1774-1896 XY3253
AB 1774-1896 AG
Gbg, Fattighusfs Ulricehamn
AF 1763-1836 XY3253
AB 1763-1836 AG
Gbg, Garnisonsfs Vänersborg
AF 1693-1894 AG
AB 1693-1894 AG
Gbg, Hospitalsfs AF 1690-1700, 1776-1860
AB 1732-1883 AG XY 3255
AB 1690-1700, 1776-1860 AG
Gbg, Karl Johans fs Åmål
AB 1823-83 AG
AB 1884-96 AG
Gbg, Kristine fs Ånimskog
A 1775-1883 AG
Gbg, Marieberg Dalslands lantfs
A 1785-1822 AG
A 1785-1822 AG
Gbg, Örgryte fs vigselreg släktnamn
A 1740-1891 AG
AB till 1800 AG
Angered Älvsborgs läns släktnamnsreg. lantfs.
S 1753-73, 1845-65 S11
AU till 1800 AG
Kungälv m Rödbo R. Skaraborgs län
AF 1795-1861 XY3253
AB 1795-1861 AG
Marstrand Falköpings stads och landsfs
A 1685-1868 AG
AF 1726-1860 XY3255
AB 1726-1860 AG
Stenkyrka Friggeråker
A 1740-82 AG
AF 1726-55, 1796-1860
XY3255
Strömstad AB 1726-55, 1796-1860
A 1713-1860 AG
AG
Uddevalla stad Hjo stad
A 1698-1860 AG
AB 1688-1860 AG
GoB län, lantfs Lidköping
släktnamn
AB till 1801 AG
AF 1675-1739, 1746, 1748, 1768-1868 XY3255
AB 1675-1739, 1746, 1748, 1768-1868 AG
P. Älvsborgs län
Borås stad Luttra
AF 1642-1860 XY3254
AB 1642-1860 AG
AF 1727-37, 1796-1860
XY3255
Dals Ed AB 1727-37, 1796-1860
SB 1706-13, 1715-53 S5
AG
Fröskog Mariestad
SU 1703-1860 S5
AF 1688-1860 XY3256
AB 1688-1860 AG
Tydje Skara
SB 1688-1712, 1723-1825 S5
AF 1719-1871 XY3256
- Skara (fcrts)
AB 1719-1871 AG
Skövde
AF 1690-1869 XY3257
AB 1690-1869 AG
Skaraborgs län lantfs
Släktnamn
AU till 1800 AG
S. Värmlands län
Filipstad
AB 1696-1861 AG
Karlstads stad
AF 1698-1711, 1730-1860
XY3257
AB 1698-1711, 1730-1860
AG
Kristinehamn
AB 1645-1860 AG
Stavsnäs
SB ? S6
Värmlands län lantfs
Släktnamn
AB till 1800 AG
T. Örebro län
U. Västmanlands län
W. Kopparbergs län
Kopparbergs fs
SK 1681-91, 1699-1719,
1729-1834 (1775?) S3
Kristine fs
SK 1694-1703, 1730-75 S3
X. Gävleborgs län
Ockelbo
A 1860-79 AH
Y. Västernorrlands län
Edsele, släktnamn
S 1818-58 S1
Junsele
A 1744-1853 AH
Ramsele
A 1750-1863 AH
Stigsjö
A 1702-57 AH
Ångermanlands samtliga fs
AB till ca 1820 AH
AK till ca 1820 AH
Z. Jämtlands län
Alanäs
A 1810-61 AÖ

Alsen
A 1689-1895 AÖ

Aspås
A 1688-1725, 1848-61 AÖ

Berg
A 1695-1861 AÖ

Bodsjö
A 1689-1846, 1848-61 AÖ

Borgvattnet
A 1782-1883 AÖ

Brunflo
A 1689-1739, 1742-77,
1811-57 AÖ

Bräcke
A 1780-1839, 1841-61 AÖ

Fors
A 1689-1718, 1744-
1860 AÖ

Frostviken
A 1842-73 AÖ

Frostvikens lappfs
A 1842-73 AÖ

Frösö
A 1692-1776, 1779-
1861 AÖ

Föllinge
A 1736-47, 177-1861 AÖ

Föllings lappfs
A 1746-1849 AÖ

Hackås
A 1688-1862 AÖ

Hallen
A 1693-1861 AÖ

Hammerdal
A 1687-1706, 1714-47,
1780-1834, 1853-70 AÖ

Hede
A 1777-1858 AÖ

Hotagen
A 1847-94 AÖ

Hotagen lappfs
A 1858-94 AÖ

Håsjö
A 1689-1757, 1764-
1861 AÖ

Häggenäs
A 1693-1738, 1742-
1861 AÖ

Hällesjö
A 1689-1861 AÖ

Kall
A 1689-1715, 1718,
1720-58, 1767-1861 AÖ

Klövvsjö
A 1695-1815, 1821-61 AÖ

Lillhärddal
A 1694-1865 AÖ

Linsell
A 1807-65 AÖ

Lit Kyrkås
A 1693-1725, 1739-
1870 AÖ

Ljusnedal
A 1749-1862 AÖ

Lockne
A 1777-1805, 1809-29,
1855-62 AÖ

Marby
A 1764-1861 AÖ

Marieby
A 1689-1710, 1715-35,
1742-72, 1811-57 AÖ

Mattmar
A 1689-1860 AÖ

Myssjö
A 1688-1862 AÖ

Mörsil
A 1688-1796, 1799-
1826, 1829-65 AÖ

Norderö
A 1692-1727, 1747-
1838, 1840-61 AÖ

Näs
A 1691-1777, 1809-
47, 1858-65 AÖ

Näskott
A 1688-1864 AÖ

Offerdal
A 1642-1861 AÖ

Oviken
A 1732-48 AÖ

Ragunda
A 1818-60 AÖ

Revsund
A 1688-1861 AÖ

Rätan
A 1696-1820, 1823-
60 AÖ

Rödön
A 1688-1864 AÖ

Storsjö
A 1750-75, 1831-60 AÖ

Ström
A 1695-1711, 1715-72,
1791-1851 AÖ

Stugun
A 1689-1720, 1738-
1851 AÖ

Sundsjö
A 1688-1764, 1766-
1861 AÖ

Sunne
A 1691-1862 AÖ

Tännäs
A 1749-1862 AÖ

Undersåker
A 1688-1821, 1824-41 AÖ

Vemdalen
A 1777-1862 AÖ

Ytterhogdal
A 1681-1861

Åre
A 1690-1806, 1810-42,
1846-69 AÖ

Ås
A 1727-1865 AÖ

Älvros
A 1789-1809 AÖ

Östersund
A 1795-98, 1803-06, 1811,
1821-60 AÖ

Överhogdal
A 1691-1860 AÖ

AC. Västerbottens län

Skellefteå landsfs
A 1800-59 AH
S 1800-59 S4

BD. Norrbottnens län

Arjeplog
A 1731-95 AH

Piteå stad
A 1703-1806 AH

+ + + + + + + + +

(forts från sid 43)

Lokala släktforsknings- och hembygdsföreningar, som deltar i registerprojektet äger samma rätt som DISmedlemmar att inköpa DISREG-programmen för användning inom föreningen. Därvid måste en ansvarig person utses, som skall vara medlem i DIS och som skall svara för att programmen ej sprids utanför föreningens verksamhet.

+ + + + + + +

VILKA FÖRSAMLINGAR SKALL SAMSORTERAS ?

Några funderingar om registerframtagning av Bertil Stalefors, Linköping

På årsmötet togs beslut om att framtaga register till vigsellängder för tiden fram till 1860. En omständighet, väl värd att beakta, är de territoriella förändringar som skett mellan församlingarna (delning, hopslagning, gränsändring och nybildning). Likaså bör de annexförsamlingar uppmärksammas där kyrkobokföringen under någon tid skett i moderförsamlingens böcker.

För att registren skall bli verkligt bra hjälpmedel för släktforskarna bör ovanstående förändringar beaktas när man utför registreringen. De församlingar som varit involverade i territoriella förändringar bör, enligt min mening, sorteras och redovisas i ett gemensamt register.

För att åskådliggöra värdet av en sådan planering kan jag som exempel ta Ulrika församling i Östergötland. Denna församling tillkom 1737 efter påstötningar från församlingsbor i fem olika församlingar, vilka hade lång väg till kyrkan i sina församlingar. Vid bildandet av Ulrika sammanfördes delar av Gammalkil, Nykil, Kisa, Malexander och Västra Hargs församlingar. Söker man en vigselnotis i detta område under 1730-talet kan man få leta i ett flertal församlingars vigsellängder, även om brudparet i hela sitt liv bott i samma by.

Gör man separata register för ovanstående församlingar får man på motsvarande sätt leta igenom flera register. Och märk väl, detta förutsätter att forskaren har kännedom om Ulrika församlings tillkomsthistoria. Samsorterar man istället dessa församlingars vigsellängder får man ett utmärkt hjälpmedel för forskning i området. En av de inblandade församlingarna kan man räkna bort - Västra Harg - där alla vigselanteckningar före 1797 brunnit upp. Kisa däremot har dessutom samröre med Västra Eneby, varför även denna församling borde sorteras samtidigt. Jag förmodar att man kan ha mest nytta av register i områden med så trasslig bakgrund som i detta exempel.

Jag föreslår att man i initialskedet av registreringsprojektet gör länsvisa inventeringar av vilka församlingar som haft samröre med varandra

under den aktuella registreringsperioden. De källor till kunskap om skedda territoriella förändringar, som jag känner till är:

Torsten Lagerstedt: Den civila lokalförvaltningens gränser 1630-1952, nr B 24 i serien Meddelanden från kulturgeografiska institutionen vid Stockholms universitet, Uppsala 1973.

Katalog över genealogisk forskning vid landsarkivet i Göteborg

Vägledande förteckning över genealogiskt källmaterial i landsarkivet i Lund, 3 delar.

Värmlandsarkivalier i Göteborgs landsarkiv av Mårtensson

Arkivforskning på Gotland av Körner

Linköpings stifts kyrkoarkivalier till och med år 1800 av Arnold Sandberg.

Geografiskt lexikon öfver Sverige 1859-1868, 7 band

Historiskt- geografiskt och statistiskt handlexikon öfver Sverige av Rosenberg

Lokala geografiska lexikon som t. e. Historiskt, geografiskt och statistiskt lexikon öfver Östergötland av A Ridderstad 1875-77.

Församlingshistoriker i Sveriges bebyggelse.

Mikrofilmskatalogernas hänvisningar till andra församlingar.

Jag har gjort en summarisk översikt över Östergötlands län över vilka församlingar som bör samsorteras. Jag har först sammanställt hänvisningar i mikrofilmskatalogen och sedan utmönstrat de förändringar som jag klart kunnat avgöra inte har inverkan på registerprojektet.

Förslag till samsorteringar i Östergötlands län.

1. Ulrika-Malexander-Gammalkil-Nykil-Kisa-Västra Eneby.
2. Borg-Löt
3. Mjölby-Sörby
4. Västra Sten-Kälvsten-Västra Stenby
5. Jonsberg-Häradshammar
6. Börrum-Mogata
7. Rakeryd-Vikingstad

8. Stjärnorp-Vreta Kloster
9. Appuna-Hov
10. Gusum-Ringarum
11. Källstad-Herrestad
12. Fornåsa-Lönsås
13. Näsby-Rystad
14. Vadstena-Vadstena krigsmanshus-
Vadstena Hospital-St Per-Strå
15. Horn-Hycklinge
16. Rappestad-Sjögestad
17. Norra Vi-Tidersrum
18. Grebo-Kärna
19. Rogslösa-Väversunda
20. Skeppsås-Älvestad
21. Ask-Ekebyborna
22. Bjälbo-Allhelgona-Skänninge
23. Brunneby-Klockrike
24. Flistad-Ljung
25. Motala Köping-Motala
26. Oppeby-Hägerstad
27. Tjärstad-Vårdnäs

Bertil Stalefors

+ + + + + + + + + +

Vad sägs om Bertils förslag ? Hur är det i andra län ? Red.

+ + + + + + + + + +

NÅGRA BREV OM PROJEKT CLAES

Jag vill här ta upp tre brev med yttranden om förslaget till registerprojekt som nyligen godkändes av årsmötet under namnet projekt Claes.

Holger Sjöstedt från Södra Västerbottens Genalogiska Förening i Umeå skriver:

Jag har studerat Ditt förslag och tror väl att det kan vara lättast och snabbast att börja med vigsellängder, så att man ser något resultat inom rimlig tid. Övriga tänkbara registreringar är onekligen mera tidskrävande.

För vår del ställer vi upp och ska försöka klara vigsellängder för Södra Västerbotten. Vilken form utskriften

kommer att få kan jag inte uttala mig om just nu, men förhoppningsvis blir det maskinutskrift. Vi har en del handskrivet material redan nu. Det blir intressant att se om en så här landsomfattande registrering kan lyckas, men förslaget är värt all uppmuntran. Antar att startsignal kommer efter årsmötet och säger därför: På återhörande.

Lars Hjelmström ordf i Skövde Genealogiska Förening skriver:

Tack för Ditt brev angående mitt svar på Er tidigare förfrågan om den registerframtagning av kyrkböcker Ni planerar.

Jag har läst Ditt förslag och inte funnit något att tillägga.

Hoppas Ni kommer igång och får en stor uppslutning av medarbetare.

Pehr Ahlén, Lidköping skriver:

Här får Du ett tyvärr senkommet svar med några kortfattade synpunkter på registerprojektet:

Jag anser förslaget vara väl genomtänkt och framtaget med beaktande i allt väsentligt av de inkomna synpunkterna på registerframtagning, vilka redovisas i SFN nr 20. Vigsellängdsregister innebär en snäv begränsning men säkert är det realistiskt att starta därmed.

Till enskildheterna i förslaget ger jag följande kommentarer:

Punkt 4. Vilka möjligheter har DIS att "stödja långlån av filmrullar" samt "lån av plats vid läseapparat"? Vissa filmer är som bekant oerhört starkt efterfrågade. Skulle en "skrivelse" från DIS ha effekt ? Det bör undersökas i vilken utsträckning studieförbunden är villiga ställa lokaler och eller apparater till förfogande.

Punkt 6. Utbildning blir en väsentlig faktor i inledningen. Bäst om den kan ske regionvis. Men har DIS resurser härför ? Det förefaller mig som om DIS-ledningen skulle komma att bli minst sagt hårt engagerad inte bara under utbildningsskedet utan även vid själva genomförandet. Heder åt Er som är villiga att ta på Er så mycket arbete.

Punkt 8. Centrala resurser, Har DIS

utrymmen och personalresurser centralt för mottagning av det insända materialet ?

Sortering till register. Efter vilka regler/principer skall sorteringen utföras ? Prästens stavning plus normaliserad modern stavning för att underlätta sökning i registren ?

Punkt 13. Säkrast börja söka tänkbara bidragsgivare från början.

+ + + + + + + + +

DET FINNS ANDRA DATORER ÄN ABC OCH ERICSON.

Detta kanske kommer som en överraskning för några av läsarna av SFN, men faktum är att det på marknaden faktiskt finns flera märken, som kanske skulle vara ett alternativ för släktforskaren.

Nej, låt mig nu sluta vara sarkastisk.

Det jag skulle vilja säga har dock en del med ovanstående att göra.

Låt mig dock först förklara min egen situation:

Som medioker amatörgenealog började jag - som många andra i min sats - för ett par år sedan att fundera på att "datorisera" alla dessa pärmar med lappar och notater som samlats genom åren.

Totalt okunnig om data-världen satte jag mig därför på skolbänken (Studieförbundet: Grundläggande data-lära, 10 lördagar om 2 timmar) för att se om jag kunde fatta något av det nya.

Efter genomgången kurs var nästa steg att kritiskt granska hemdatormarknaden för att bestämma vilken dator jag skulle satsa på.

Jag ville nämligen ha en dator som man kunde använda till nöje såväl som till nytta.

Övriga familjemedlemmar skulle väl också ha någon glädje av att "hemmet datoriserats".

Efter noggranna genomgångar av de vanligaste märkena fastnade jag

för Commodore 64, som är en ganska otrolig maskin vad gäller mångsidighet i relation till priset. Det första halvåret gick åt till att lära sig maskinens "språk", samt att göra alla möjliga roliga grejer med den.

Jag började sedan titta mig om efter programvara för Släktforskningen.

Efter att ha konstaterat att det inte fanns mycket att tillgå på den svenska marknaden, blev jag medlem i DIS, men bara för att konstatera att man där enbart satsade på "tråkiga" datorer som ABC (och numera Ericsson).

Missförstå mig rätt; Det är väl inga större fel på dessa datorer, men ingen kan väl påstå att man kan göra så mycket "roligt" med dem.

Min nästa tanke var att det väl måste finnas flera i min situation runt om i världen bland alla miljoner Commodore-ägare.

Tanken ledde till en annons i GAZETTE och så var WORLD WIDE COMMODORE 64 GENEALOGISTS sjösat.

Vi är numera ett trettiotal släktforskare, som korresponderar med varandra, utbyter erfarenheter samt försöker kartlägga vilken programvara som finns för vår hobby.

Och programvara finns.

Inte skall jag väl påstå att utbudet är rikhaltigt, men en del finns dock. Bland de genaloger som jag har kontakt med är det i första hand tre olika program som används?

Ganska många använder s k DBM (Data Base Managers) av olika fabrikat, varav Superbase självklart är det mest populära med dess möjligheter att skriva "program i programmet". Detta gör att man t e kan konstruera program som skriver ut antavlor etc.

Sedan finns en grupp genaloger med mindre volym på sitt material som använder ett program kallat Family Tree. Jag har testat det, men är inte vidare imponerad av det.

Sedan har vi det största internationella programpaketet för släktforsk-

are (och det dyraste): Det heter Family Roots, arbetar med relativa filer, begränsas bara av antalet diskar samt håller reda på upp till fyra diskstationer.

Programpaketet består av 2 disketter med in alles 14 olika program som man förflyttar sig mellan. Programmen heter:

Edit	Charts	Sheets	Search
Text	Lists	What	Reader
Configure	Create	Addresses	Blanks
Renumber	Convert		

De flesta titlarna förklarar väl vad programmen gör.

Varje post består från starten av 10 fält:

Född Efternamn Förnamn
 Gift Efternamn Titel E.A.
 Föd.datum Föd.ort
 Dödsdatum (eller "Lever")
 Dödsort (eller Adress)
 Kön Fader
 Moder Antal äktenskap
 Antal barn Antal "Notater"

När man fyllt i annat än "0" på antal äktenskap, kommer följande nya rubriker för varje äktenskap:

Make nr 1(2,3): Gift datum
 Gift (ort) Civilstånd

När man fyller i annat än "0" på Antal barn, kommer följande nya rubriker:

Barn nr 1(2,3)

I tillägg till dessa rubriker kan man själv definiera ytterligare nio fält.

Posterna lagras i två filer, en för namnuppgifter och en för resten av fälten.

När man t e för Person nr 300 skriver in Fader:476, så kompletterar programmet själv post nr 476 med person nr 300 som barn, om detta inte redan är gjort.

Vad gäller nummersystem kan man välja mellan att använda sitt eget eller låta programmet sköta detta. (Det senare är klart lättare).

Fri text kan skrivas in på särskilda textdiskar, som programmet sedan söker av när man skriver ut t e Ansedlar.

Listor av olika slag (Alfabetiska eller ordnade efter Nummersystem) kan samlas på en Listdisk. Programmet kan "merga" alfabetiska listor direkt från disken till t e Printer om de är för stora för att gå in i 64-ans minne.

Så har jag t e gjort en alfabetisk lista över de 1136 personer jag hittills fört in i databasen.

För att verkligen kunna utnyttja Family Roots stora kapacitet, borde man förstås helst ha en dubbel diskstation (eller 2), men det enda "drawback"et med en enkel station är att man får byta diskar lite oftare, något som jag har funnit inte vara någon större möda.

Om någon av läsarna vill veta mera om Commodore 64 och dessa programpaket, är de välkomna att skriva till mig, så skall jag svara efter förmåga.

Här nedan följer en uppställning av program för släktforskning på Commodore (som jag känner till).

Jag har även uppställningar för andra datormärken såsom Apple, IBM, CP/M, Atari, TRS-80, TI-99 m fl. Intresserade kan gärna skriva till mig. Min adress är: Johann Aadde, Dalkärrens-leden 49, 162 24 Vällingby.

Programnamn	Disk/ Tape	Minne	Gen/ Personer
Arbor-Aide	Disk(1)	32K	8/600
FGS/PEDC	"-	64K	4/221
Family	Båda	32K	8/600
Family Roots	Disk(2)	64K	8/1200
Family Tree	Disk(1)	32/24K	?/600
Your Ancestors	"-	16K	/128

Programnamn	Antav- la	An- sedel	Adr list	Tecken /fält
Arbor-Aide	ja	ja		576
FGS/PEDC	ja	ja		
Family	ja	ja	ja	256
Family Roots	ja	ja		
Family Tree	ja	ja		
Your Ancestors	ja			

Programnamn	Pris (US \$)
Arbor-Aide	100
FGS/PEDC	20
Family	30
Family Roots	185
Family Tree	100
Your Ancestors	15

(En US \$ ca 8 kr. Vid import tillk moms)

Leverantöradresser:

- Arbor Aides, Software Solutions,
7378 Zurawski Court, Custer,
WI 54423 USA.
- Family Roots, Quincept Inc, P O Box 16
Lexington, MA 02173 USA
- Family, Petrocci Freelance Assoc.
651 North Houghton Road, Tucson,
AZ 85748 USA
- Family Tree, Genealogical Software,
P O Box 1151, Port Huron,
MI 48061 USA
- Your Ancestors, P O Box 140, Great
Falls, MT 59401 USA.

Johann Adde

+ + + + +

Tidigare artiklar i samma ämne, se
bl a

(Commodore 64 (VIC 64))

- Jag och min VIC 64, SFN nr 16
sid 16
- Släktforskningsprogram för andra
datorer, SFN nr 16 sid 17
- DISGEN överförs i Finland till
VIC-datorerna. SFN nr 17 s 24.

(Family Roots)

- Datorprogram i Creative Computing
SFN nr 17 sid 17
- Släktforskningsprogram för andra
datorer, SFN nr 16 sid 17
- Amerikanskt släktforskningsprogram
för Apple II, SFN nr 11 s 12.

Red

+ + + + +

SLÄKTFORSKNING MED ANDRA DATORER

Låt mig berätta litet om mig och min
hemdator.

Jag har under året börjat släktforska.
Jag har länge velat börja men skjutit
på det på grund av tidsbrist.

Mitt datorintresse har jag genom yrket.
Jag har arbetat främst med stordatorer
från programmering till projektledning.

Jag skaffade en hemdator för 1 år sedan.
Det är en BBC B med 32K minne och en

100K diskettstation, skrivare och
färgskärm. Detta är en dator som
fyller de krav som jag har samt är
förhållandevis billig.

I England finns det mängder med bra
program till måttliga priser. An-
vändarföreningen har 30.000 medlem-
mar.

I en tidningsannons hittade jag
BEL GEN för 225 kronor. Värt att
pröva.

Det är inte så tokigt. Programmet
är skrivet i BASIC. Största styrkan
är i alla sökfunktioner i databasen.
Man kan söka på alla fält och även
delar av fält.

Rapportdelen är skaplig men jag har
ytterligare ett antal önskemål. Men
vad kan man begära för detta priset.

Jag köpte programmet främst för att
få lite idéer om hur ett släktforsk-
ningsprogram kan fungera. Jag har
sedan fått ytterligare idéer genom
DIS.

Jag saknar främst en utskrift av an-
tavlor. Troligtvis gör jag lite egna
rapporter när jag kommit underfund
med hur databasen läses.

Uppställningen vid inmatning är följ-
ande:

1. Family Name: Andersson
2. Given Name: Anders
3. Gender M/F: M
4. Occupation: Skogvaktare
5. Place: Andersboda
6. Date/Birth: 28/12/1800
7. Date/Death: 00/00/0000
8. Children: 1
9. Married-No.: 1
10. Father: Anders Andersson
11. Mother: Anna Andersdotter
12. Spouse(1): Anna Pettersdotter
13. Date/M(1): 00/00/0000
14. Spouse(2):
15. Date/M(2):
16. Spouse(3):
17. Date/M(3):
18. Will:
19. Note(a):
20. Note(b):

Bland utskrifter finns en kallad
"Trace Line" som visar släktlinje
bakåt.

Lars Westerberg

+ + + + +

STOR DATORAKTIVITET BLAND SLÄKT- FORSKARNA I VÄSTTYSKLAND

Datorprogram för släktforskning börjar nu komma fram i Västtyskland. En tidskrift om datorn i släktforskningen har startats. På genealogdagarna i Bremen nyligen intog datoranvändningen en framträdande plats. Man ligger i startgroparna för en mera allmän användning av datorn. Nu har det pratats så mycket, så nu måste vi få något att arbeta med var budskapet från järnvägsföreningens släktforskare i Hamburg.

Årets genealogdagar i Västtyskland - 37de i ordningen - ägde rum 6-8 september i Bremen. Lördagen den 8de ägnades till stor del åt släktforskning och datorer. Standardisering diskuterades, ett nytt programsystem "Genisys" för Siemens PC (med MS DOS) demonstrerades, ett annat för den något billigare maskinen Schneider 446 visades och ytterligare ett nytt kallat "Familie" presenterades på papper. Ämnet datorer kom upp både i specialsessioner och i allmänna sessioner. Genealogdagarna ordnas av tyska släktforskarförbundet DAGV, dvs Deutschen Arbeitsgemeinschaft Genealogischer Verbände.

Programsystemet "Genisys" är framtaget av Manfred Nolde i släktforskarföreningen vid Siemens och presenterades och demonstrerades av honom och D Sahlmann från Bayeriska släktforskarföreningen (Bayerischer Landesverein für Familienkunde).

Nolde påpekade att vägledande vid framtagningen av Genisys hade varit användarsynpunkter. Tekniken medger det mesta men praktiska och ekonomiska synpunkter begränsar. Programmet var framtaget med hänsyn till bl a önskemål från Noldes 75-årige far, vilket betonades flera gånger. Programmet skulle vara användarvänligt och fadern ej behöva bekymra sig om datorsidan.

Genisys är gjort för Siemens PC (personal computer), som är IBM-kompatibel. Detta innebär att programmet skall gå att använda på alla andra IBM-kompatibla datorer, som t e Ericson PC (Jag passade på att prova den av Björn för Ericson PC framtagna versionen av DISGEN på Siemens PC. Björns program fungerade bra där.)

Genisys är uppbyggt, som kompletteringsprogram till databassystemet DBSAE III.

Detta har konsekvenser för programkostnaden (DBASE III är inte något gratis-program) och för upplagningen av data. Varje fält måste på förhand ges ett visst antal teckenpositioner, vilket bl a innebär svårigheter då namn inte ryms inom fältet och mycket tomt lagringsutrymme uppstår på disketten om inte särskilda packningsrutiner används, dvs man får inte plats med särskilt många personer på en diskett. Om man för fältet för förnamn t e väljer 20 teckenpositioner (20 bokstäver inkl mellanslag) och förnamnen upptar mer än 20 tecken, så stryks automatiskt överskjutande tecken. Vill man ha med även dessa rekommenderade Sahlmann att lägga dem i särskilda textnotiser, som fanns med. Användning av DBASE III ger vissa fördelar, t e att man lätt kan göra olika sorteringar med utgångspunkt från de olika fälten.

Genisys är menystyrt. Huvudmenyn upptar 20 punkter nämligen:

- ? Förklaringar
- V Inmatning och rättning - lagring.
- E Utskrift av det inmatade
- N Utskrift av det inmatade sorterat på namn.
- G Utskrift av det inmatade sorterat på födelsedatum
- F Utskrift av anlista med familjer
- A "Sortier-Datei" för att framställa stamlistor.
- Z Utskrift av anlista med syskon
- S Utskrift av stamlistor.
- K Barn till en proband visas på skärmen
- B "Sortier-Datei" för att framställa anlistor.
- L Utskrift av anlistor
- D Utskrift av antavla
- R Register
- T Fortsättningstext - lagring
- J Utskrift av text
- Y Lagring av referensuppgifter
- X Utskrift av referenser
- U Ändring av stil vid utskrift
- Q Avslutning.

Genom val av V får man upp ett program för inmatning av släktuppgifterna (motsvarande UPPDAT i DISGEN). Med E kan man skriva ut det inmatade i tabellform för kontroll. Med F kan man ta fram och skriva ut en

anlista med familjeuppgifter inklusive barn för varje ana. I en broschyr ges exempel med enbart anor i rakt uppstigande led (jmf amerikanska linjeforskningen, se SFN nr 12 sid 9). Med Z skrivs anorna ut - fortfarande i rakt uppstigande led - med uppgift om syskonen till var och en av anorna. Med G fås en tabellutskrift - samma som för E (utskrift av det inmatade) - men med samtliga inmatade uppgifter i olika kolumner och sorterade efter kolumnen med födelsedatum (årtal-månad-dag). Även motsvarande tabellutskrift sorterade på kolumnen för födelseort resp namn redovisades bland exemplen.

Med D fås en antavla (i trädform). Sådana med 4 resp 7 generationer redovisades i exempel. Något som kallades "Stammliste", skrevs ut med S och motsvarade Anlistan enligt Z men i omvänd ordning, dvs med start på den äldsta anan och sedan en linje i rakt nedstigande led med syskon angivna för varje ana. I en "Stammvater-Liste" fås i listutskrift "Ättlingarna till" med utskrift av generationsnummer. Två anlistor finns utskrivna i exemplen, den ena av typ antavla i listform och den andra med anorna sorterade på efternamn, förnamn. Den förra motsvarar vår antavla i listform men utan generationsindelning - enbart löpande nummering från ett och uppåt och med enbart födelse-, död- och vigseluppgift medtagna.

I Genisys-systemet identifieras varje person av en kod med 12 tecken. De åtta första består av födelsedag, månad och år. Därefter kommer första bokstaven i efternamnet och till sist tre siffror, som skall användas då flera personer har samma namn och födelsedatum. Vid inmatningen skrivs först in denna kod och man får besked om personen redan finns inmatad. Om inte kan inmatningen börja. Vid inmatningen får man fram ett formulär på bildskärmen, som skall fyllas i, vilket börjar med en signatur bestående av bokstav (första i efternamnet) och tre siffror i löpande följd. Därefter kommer uppgifter om efternamn, förnamn, religion och kön, yrke/titel, uppehållsort, födelse/dopdatum och plats, faderns och moderns kodnummer, döds/begravningsdatum och plats, giftermålsdatum och plats samt giftenr, parternas kodnamn, källor, tre rader för fri text (begränsat teckenantal) och fortsättningsuppgift. Man kan med + och - samt med V (Vater) och M (Mutter) och E (gift med) bläddra

sig fram i materialet och få fram uppgifter om föräldrar och giftermålspartners. Inga uppgifter om barn tas med vid inmatningen. För en person ges alltså enbart hänvisning uppåt mot föräldrarna och åt sidan mot giftermålspartners. Programmet måste tydligen själv leta sig fram genom alla föräldrauppgifter för att finna samtliga barn.

Jag hade själv tillfälle att mata in några uppgifter under V i huvudmenyn, vilket gick bra. Dock tyckte jag att det var besvärligt med de långa kodnumren. Det gick snabbt att gå ur inmatningsformuläret var som helst när man inte hade mer att mata in. Skulle man ta bort den inmatade personen helt och hållet var detta krångligt, man fick gå ur Genisys och in på grundprogrammet DBASE III. Man fick vidare vänta så länge på att få utskrift av det inmatade med E i huvudmenyn att man trodde det var något fel. Den långa tiden angavs bero på att det program som kördes inte kördes i kompilerad version. Internationell standard för datum användes ej (men påstods användas inuti maskinen ??). Av intresse att konstatera är att i Tyskland används konventionen beträffande förnamn med tilltalsnamnet skrivet med stor bokstav och övriga med liten.

Programmet var nyss färdigställt och hade ännu ej använts i någon utsträckning. Troligen behöver det en översyn ur människa/maskin - synpunkt. När det börjar köras kommer säkert krav i den vägen att uppstå. Troligen kommer även utskriftssidan att behövas ses över. Tabeller ger en starkt komprimerad utskrift och kan ofta vara tunga att läsa, genom att de inte fokuserar på det väsentligaste.

Kostnaderna för Genisys angavs på följande sätt uttryckt i svenska kronor inklusive den tyska moms (en DM = tre svenska kronor)

- dator Siemens PC 16 16.500 kr (med 256 k arbetsminne och 2 diskettenheter a 360 kB, tangentbord och bildskärm. Processor: 8088)
- driftssystem MS-DOS med hjälpprogram 4.500 kr
- matris skrivare 4.500 kr
- Genisys med 12 program 6.600 kr
- utbildning 1500 kr/dag

Programmen för Genisys säljs också separat för 750 kr per styck.

Programmet Genisys för mindre dator

Programmet Genisys finns också för den i Tyskland vanliga datorn Schneider CP 464. Det är en 8-batars dator med processorn Z80. Genisys arbetar här med CP/M system och DBASE II. Kostnaderna för denna version angavs till följande:

- . dator Schneider med 64 k arbetsminne 2700 kr
- . minnesutökning 64 k 500 kr
- . Diskettenhet 2x360 k 5000 kr
- . matrissskrivare 2700 kr
- . CP/M med hjälpprogram 4500 kr
- . Program Genisys, 10 program 4000 kr
- . utbildning - per dag 1500 kr

Dessa program för Genisys säljs också för 450 kr/styck.

Programmet "Familie"

Programmet har tagits fram av A Montag och K D Kreplin. Det är anpassat både till CP/M och MS DOS. Endast en broschyr om 4 sidor delades ut om programmet vid genealogdagarna i Bremen. Några utskriftsexempel lämnades ej. Följande menyuppsättningar redovisades:

Huvudmeny:

- V Inmatning och rättning
- A Anlistor
- S Stammlistor
- N Ättlingarna till .. lista
- F "Formular erweitem"
- K Kommunikation med andra program
- ? Förklaringar
- Z slut

Undermeny till V (inmatning och rättning)

- N Ny person
- A Ändra
- S Sök
- D Skriv ut
- L Tag bort
- Z Tillbaka till huvudmenyn

Undermeny till S (söka person)

- S Sök med signatur
- N Sök med namn

- V Sök fadern
- M Sök modern
- K Sök barnen
- P Sök giftermålspartnern
- A Sök efter andra kriterier
- Z Tillbaka till huvudmenyn

Det är obekant hur långt man kommit med programmet.

Ny tidskrift

Tre entusiastiska släktforskare, Günter Junkers, Roland Gröber och Karl Thomas har tillsammans startat en ny datortidskrift "Computergenealogie" vars första nummer hade kommit ut lagom till genealogdagarna. I programförklaringen sägs att man vill vara ett oberoende forum för erfarenhetsutbyte och diskussioner om datorer och släktforskning på användarnivå. Man vill förmedla kunskap om datorer för släktforskaren och program för släktforskning - både kommersiella och släktforskarframtagna. Man vill lära känna släktforskarnas behov av datoranvändning. Man stöder standardiseringssträvandena från arbetsgruppen inom tyska släktforskarförbundet DAGV avseende enhetligt dataformat och utbyte av forskningsuppgifter.

I första numret tar Roland Gröber i en längre artikel upp möjligheter och gränser för datoranvändning i släktforskningen och säger sammanfattningsvis att datorn är ett mycket nyttigt hjälpmedel i släktforskningen, som underlättar forskningen och värderingen av funna uppgifter men att det till sist i alla fall är släktforskarens kunnighet och noggrannhet, som bestämmer kvaliteten på resultatet. Han anser att det viktigaste användningsområdet för datorn är för släktforskarens personliga forskning, för att ta hand om resultat och för att söka i sitt material. Användning för registerframtagning tror han inte lika mycket på. Härför krävs större datorer säger han. Registerframtagning för kyrkböcker tror han endast kan resultera i "styckeverk" dvs register framtagna för enstaka församlingar. Som tredje område tar han upp sökning i litteratur och genealogiska databanker, vilket han för släktforskaren bedömer ännu endast vara framtidsmusik. Om datorutrustning säger han att för den personliga forskningen räcker det med utrustning i prisläge 6000-15000 kr (Han har då inte sett vad som går att göra med ABC 80 och 16 k). Som problem inom

området tar han upp svårigheten att flytta program mellan datorer av olika fabrikat och data framtagna med olika program även på samma dator, överdrivna förhoppningar hos folk att man med datorn kan lösa allt genom att trycka på en knapp, de stora datamängderna samt kostnaderna för utrustning. Genom den allt ökande datoranvändningen i samhället ser han ljus på utvecklingen även för släktforskarnas datoranvändning. Han ser framför sig en ökad tillgång till register och släktforskare som med datorns hjälp alltid har god ordning på sina insamlade uppgifter.

I övrigt presenteras det tyska släktforskningsprogrammet Genisys och det holländska "Kwartierstaat", ges vår förening och DISGEN en utförlig presentation och ges ett referat från datordagen i Arnheim i Holland den 8 dec 1984. Tidskriften omfattar 24 sidor i A5 och kostar i prenumeration DM 15:--. Adressen är M Thomas Verlag, von-Esleben-Str 1, D 5779 Esloke, Västtyskland.

Genealogdagarna.

D Sahlman från Bayerska släktforskarföreningen gav på lördagsmorgonen inför ca 60 personer i ett fullpackat rum rum en introduktion till datoranvändning i släktforskningen med betoning på behovet av standardisering, vilket följdes av introduktionen till Genisys av M Nolde. I det allmänna mötet med DAGV senare på dagen tog Löfner från järnvägens släktforskarförening upp datorn, vilket gav upphov till en längre diskussion. Datorn kom också upp i mötet (Sondertreffe) med tyska järnvägens släktforskarförening ytterligare senare på dagen.

D Sahlman talade under rubriken "Förutsättningar för enhetlig bearbetning av genealogisk information med dator". Han inledde med en modell av datorn med hårdvaran i botten, driftsprogrammen däröver och genealogprogrammen högst upp. Man får bestämma sig var man vill arbeta - högst upp med färdiga genealogprogram - längre ner med programutveckling eller kanske längst ned med hårdvaran. Ju högre upp man börjar desto mera pengar kostar det. Börjar man längre ner, t e med att utveckla egen genealogprogramvara måste man räkna med att lägga ner mycket tid på detta och det dröjer innan Du får någon tid över för Din släktforskning. Han betonade att

datorer var mycket, mycket komplexa apparater. Sedan kom han in på utbytbarhet för program och data, dvs möjlighet att flytta dessa mellan olika maskiner. Utan utbytesbarhet ansåg han inte att området var intressant för släktforskaren. Han betonade behovet av enhetlig form för lagringen av data på disketter, men redovisade inte hur detta gjorts t e Genisys. Senare i diskussionen talade han om utbyte av data genom att sända disketter på post och nämnde även sändning av sådana till London som exempel. Nolde tog upp datorutvecklingen i en fråga om livslängd och an av att MS DOS troligen skulle finnas kvar ytterligare 3 - 4 år men att sedan UNIX skulle komma. Den lilla datorn (med utrustning) i 6000 kr klassen exemplifierades med Schneider 464 och angavs skulle vara borta om 2 - 3 år. Nolde rekommenderade därför PC-alternativet i 30.000 kr klassen. Han pekade på att kostnaden inte blir så stor om den slås ut på en förenings medlemmar. Nödvändigheten av säkerhetskopior betonades. Någon i församlingen rekommenderade att sända data till centrala platser, där man kan garantera att de hålls läsbara i årtal framåt. Två sådana platser angavs nämligen Göttingen och Köln.

I det allmänna mötet med DAGV föredrog Eberhard Löflund från järnvägstjänstemännens släktforskarförening en berättelse om datorarbetet, om datoranvändning, standardisering etc. D Sahlman gjorde ett inlägg i följande diskussion och föreslog att en arbetsgrupp om högst sju personer skulle tillsättas för att utarbeta ett regelverk för datoranvändning. Man måste fastlägga regler för sätandet att skriva namn etc. I fråga om datoranvändning påpekades någon arbetet som gjorts avseende hugenotterna. Det hade gjorts av två franska och två tyska professorer med datorhjälp och resulterat i en bok. Arbetet hade finansierats av Volkswagenwerke (1.2 milj sv kr) och utförts vid ett universitet i Tyskland. Även mormonernas arbeten drogs upp men avfärdades med att dessa arbetade med helt andra förutsättningar än släktforskarna. Inom järnvägens släktforskarförening avsåg man enligt Löflund att anskaffa en central dator och ett antal regionala. Den centrala datorn beko stas till 1/3 av järnvägen och till 1/3 av medlemmarna. Data skulle utbytas mel-

lan den centrala datorn och den regionala med diskett sänd per post. Man insåg både mängd och kostnadsproblemet med telefonöverföring.

Järnvägsmännens släktforskarförening.

Järnvägens släktforskarförening (Gruppe Familien- und Wappenkunde Bundesbahn-Sozialwerk, GFW/BSW) hade sitt årliga möte under genealogdagarna. Trots att antalet järnvägsanställda successivt minskar - från 500.000 man vid krigsslutet till 300.000 i dag och med fortsatt minskningstendens - hade antalet medlemmar ökat från 560 till 630 under förra året. Man arbetar inte enbart med datorer i släktforskningen utan tar upp allt om släktforskning och heraldik. Man har tre regionalgrupper. Löflund, som är ordförande, betonade att när det gäller datoranvändning måste man veta vad man vill. Från Hamburg rapporterades att man anskaffat en Commodore och nu väntade på program. "I alla våra grupper väntar vi på att få komma igång med datoranvändning" var budskapet. D Sahlman från Siemens påpekade att fördatorer i prisläget 1 - 6 tusen sv kr fanns ej fullständiga släktforskningsprogram, först i prislägena från 18 - 30 tusen kronor finns fullständiga sådana.

Järnvägens släktforskarförening har en arbetsgrupp för databehandling (Arbeitskreis für EDV), som har DAGV uppdrag (se SFN nr 17 sid 16)

Övrigt.

Tyska släktforskarförbundet har 43 medlemsföreningar med redovisade medlemsantal mellan 4 och 1214. Det senare antalet har den tyska Hugenottföreningen. Av de regionala föreningarna är den i Württemberg och Baden störst med 1027 medlemmar. Schleswig-Holsteinska föreningen har 380 och Bayerska föreningen 749. I genealogdagarna i Bremen deltog ett hundratal personer. En särskild bokutställning hade ordnats. En engagerad diskussion fördes om professionella släktforskare - uppenbarligen hade någon sådan uppträtt på ett icke godtagbart sätt.

Avslutning.

Min resa till genealogdagarna i Bremen blev snabbt beslutad och jag var nog

rätt trött när jag kom ner på lördagen efter en natt på tåg utan sovvagn. Men det var roligt att få komma med och se hur långt man kommit i datoranvändningen. Jag tror man närmast kan likna det vid 1982 års amerikanska släktforskardag, som ordnats av NGS, National Genealogical Society, då man precis hade fått fram kommersiella släktforskningsprogram, folk var nyfikna men få ville satsa pengar. Kanske har man hunnit något längre i Tyskland genom de diskussioner och den planering som pågått under flera år. Kanske har också datoranvändningen kommit längre ute bland enskilda släktforskare än vad som framgår av föreningsverksamheten. Med samma utveckling som i USA kommer datorn att slå igenom i Tyskland bland släktforskarna under de närmaste två åren men då måste också finnas billiga och bra släktforskningsprogram till relativt billiga maskiner. Det program som tagits fram och visades är ännu inte utprovat i någon större utsträckning och kommer säkert att behöva putsas åtskilligt framöver. Det är också i dyraste laget. Om jag får säga något efter att ha bevistat genealogdagarna i Bremen skulle det vara

Standardisera inte för tidigt

Datorn i släktforskningen är ett personligt arbetsredskap.

Vårt program DISGEN fungerade även på Siemens PC. Genom DISGENs annorlunda uppläggning - baserar sig ej på standard databasprogram som dBASE II eller III - kanske det skulle kunna röna intresse i en tysk version.

Tack Günter Junkers för Din fråga och för att Du hjälpte mig tillrätta i Bremen.

PO

+ + + + +

TRE BÖCKER

Tre böcker om släktforskning och datorer har kommit ut. Lars Blomberg har granskat två och P O Bergman den tredje. Resultatet är följande:

"Ordna ditt släktarkiv" av Per Olov Bergman, Ingemar Carlsson och Bo Nilsson, ICA bokförlag Västerås 1985, 95 sidor, ca-pris 70 kr.

Boken inleds med ett förord av Erik Thorell. Därefter följer tre avsnitt som är skrivna av varsin författare.

Ingemar Carlsson inleder med att ge råd och anvisningar om hur man ordnar ett släktarkiv. Han tar upp olika aspekter både på det släktarkiv man själv skapar under sin forskning och på hur man tar hand om ett befintligt släktarkiv, som man ärver eller på annat sätt kommer över.

Det påpekas hur viktigt det är att man inte bedriver sin forskning som en "flerstegsraket", där forskning och insamlande är det första steget och ordnings- och registreringsarbete blir de följande. Ingen vet ju hur länge krutet kan räcka. I stället bör man arbeta parallellt med insamlande och ordnande.

Ett oordnat och rörigt släktarkiv slängs alltför lätt på soptippen av efterkommande vilket styrks med flera sorgliga exempel. Men motsatsen förekommer givetvis också.

Eftersom Ingemar Carlsson har arbetat länge på riksarkivet med enskilda arkiv vet han mycket väl hur en arkivman önskar att ett släktarkiv skall se ut. Mycket detaljerat och belyst med ett exempel beskrivs hur man ordnar upp brev, dagböcker, kassaböcker, manuskript, excerpter och fotokopior, klipp och trycksaker osv. Arkivbeständighet hos papper, kartonger och färgband berörs.

Han ger också synpunkter på släktforskningsarkivet, som är det material man för närvarande arbetar med. Även här är det viktigt med ordning, systematik och principer. Excerpter skall vara läsliga även för andra eller renskrivas efter hand. Man skall med källhänvisning ange var man hittat en uppgift och man bör ha ett enhetligt uppmärkningssystem för materialet. En aktualitetspärm rekommenderas där man kan föra in kyrkböcker, som man skall titta i nästa gång man kommer till arkivet, men även böcker man redan sökt igenom utan att finna något. I pärmen förvaras också uppslag och tips som man vid tillfälle avser att kontrollera och följa upp.

Ingemar Carlssons avsnitt tror jag är mycket viktigt och angeläget, jag har en känsla av att det skapas alltför många "kökkenmöddingar" av oss släktforskare, jag har själv en.

Detta med ordning och reda leder naturligt över till P O Bergmans avsnitt om datorer i släktforskningen. Han berättar om datorns uppbyggnad och funktionssätt. DISGEN-programmen beskrivs och fylliga exempel på utskrifter av antavlor, släkttavlor och register finns med.

Dock ser jag här i SFN ingen anledning att gå in på en detaljredovisning eftersom läsekretsen redan är väl förtrogen med ämnet. Låt mig bara konstatera att kopplingen mellan ordnandet av ett släktforskningsarkiv och datorhjälpen är välfunnen och relevant.

Boken avslutas med ett avsnitt av Bo Nilsson betitlat "Bilderna i släktarkivet". Det framhålls att fotografier är en ofta förbisedd källa till kunskap om personer i det förgångna. Porträtt ger ju upplysning om exempelvis frisyr och klädedräkt. Av större värde är fotografier, där en bit av miljön finns med. Sådana fotografier visar hur man levde, vad man gjorde på sin fritid och vad man ansåg värt att dokumentera för eftervärlden.

Efter en kort genomgång av fotografi-teknikens historia beskrivs ingående hur olika slags fotografiskt material bör behandlas och förvaras. De är ofta mycket känsliga. Farorna kommer från olämplig temperatur och fuktighet, kartonger och papper av fel kvalitet som avger skadliga kemiska ämnen och mycket annat. Man undrar om "vanliga" människor har tekniska och kostnadsmissiga möjligheter att på ett korrekt sätt kunna förvara fotografier.

Dokumentering av fotografier, att tala om vilka personer som finns med på bilden samt när och av vem den är tagen är mycket viktigt. Där har släktforskaren ett arbete som han omedelbart måste ta itu med: att dokumentera de gamla album, som kan finnas i slakten medan de gamla som har kunskapen ännu finns kvar. Även om inte alla personer kan namnges är det av värde att veta om de är släkt eller ej.

Ett antal referenser till litteratur och till inköpsställen för förvaringsmaterial och annat avslutar.

En mycket värdefull bok, som visar hur det med stor möda framforskade materialet kan och bör ordnas till nytta både för släktforskaren själv och för eftervärlden.

LBg.

"Computer Genealogy" av Paul A Andereck och Richard A Pence, utgiven av Ancestry Incorporated, P O Box 476, Salt Lake City, Utah 84110, USA, 1985, 280 sidor, ca-pris 13 US dollar.

Boken, som alltså är skriven på engelska, behandlar olika frågeställningar rörande datorer och släkt forskning.

Man konstaterar först att datorer och släktforskning konvergerar, dvs närmar sig varandra mer och mer. Datorns egenskaper diskuteras och man definierar att en dator för släktforskning bör innehålla skärm, tangentbord, två flexskivedrivare och en skrivare. Frågor som hur länge en dator räcker, om man måste kunna programmera, hur mycket en dator kostar berörs.

Vilken nytta släktforskaren kan ha av sin dator visas på flera sätt, allt variationer på temat: Låt datorn göra det enformiga, upprepade, långtråkiga arbetet och låt datorn minnas alla detaljer på sina disketter. För släktforskaren återstår de intressanta uppgifterna.

Datorns olika hårdvarukomponenter beskrivs ganska ingående i ett kapitel och i det efterföljande avhandlas program och listor på egenskaper som man bör kontrollera hos programvara. Varje punkt på listan har en procent-sats som anger hur viktig egenskapen är. Det ges en lista för ordbehandlingsprogram och en för släktforskningsprogram. Listorna är mycket användbara både för den som skall skaffa program och för den som tillverkar program. Listan över leverantörer av släktforskningsprogram upptar 55 namn.

Drygt 100 sidor av boken upptas av en detaljerad genomgång av Quincepts Family Roots, tillsammans med exempel på utskrifter från många andra släktforskningsprogram. Kvaliteten på utskrifterna är ibland förvånansvärt låg

enbart stora bokstäver, ledord även då data saknas, stereotyp layout.

Ett format för utbyte av datorlagrad genealogisk information, GEDCOM, har definierats av mormoner-na och beskrivs kortfattat. För framtiden spår man att stora databaser kommer att finnas som man kan gå in och söka i.

Det sista kapitlet ger tips om vem man skall kontakta för att komma igång. Bland tidskrifterna nämns SPN och man säger att vi var först.

Även om undertiteln: "A Guide to Research through High Technology" är något pretentiös och lika väl kunde gälla atomforskning är boken läsvärt och innehåller mycket information.

LBg

"Computers for family history - An Introduction" av David Hawgood, Hawgood Computing Limited 1985, 26 Cloister Road, London W3 ODE, Storbritannien, 72 sidor, ca-pris Engelska pund 2:50 inklusive porto i Europa.

Hawgood är i sitt yrke datorspecialist och har som hobby släktforskning. Han har varit redaktör för den engelska släktforskarföreningens kvartalsskrift "Computers in Genealogy" sedan dess start i september 1982 och har även hållit ett antal föredrag om datorn i släktforskningen i släktforskarföreningar.

Hawgood tar upp frågan varför datorer i släktforskning och orienterar därefter om vad datorer och program är för något. Han påpekar att det är inte nödvändigt att kunna programmera för att använda en dator i släktforskningen. Han säger sig bli glad att datoranvändning hjälper släktforskaren vara mera systematisk och kritisk i arbetet.

Hawgood tar upp datasäkerhet och sekretesskydd (Data Protection Act) och ger sedan exempel på användning av databasprogram för släktuppgifterna och därefter ord-

behandlingsprogram. Ett mycket kort avsnitt om "spread-sheets" ges också. Till sist tar han upp rena släktforskningsprogram, men säger att han som hjälpmedel i forskningen föredrar databasprogram föredde enkla släktforskningsprogram han en gång skrev i Basic. Men han påpekar också att det nu finns släktforskningsprogram, som ger samma möjlighet som hjälpmedel i forskningen som databasprogram. Dessa senare omfattar databasfunktionen jämte ett system med fri text och ett system med identitetsnummer som binder ihop alla uppgifter. Han orienterar sedan om tillgängliga - i huvudsak amerikanska - släktforskningsprogram och tar bl a upp Quincepts "Family Roots". Han nämner inte vårt DISGEN, som torde stå sig väl i sammanhanget.

Med avseende på registerframtagning för arkivalier nämns arbetet på 1851 års folkräkning i Storbritannien, för vilket flera program finns framtagna.

Avslutningsvis går Hawgood igenom de datorer som släktforskarna idag använder och lämnar adresser till försäljare av datorer och program mm. Sist finns en användbar ordlista med datortermer.

Boken är bra skriven och av intresse för släktforskare som vill orientera sig i området datorer och släktforskning. Den lägger huvudvikten vid användning av databas och ordbehandlingsprogram och mindre vikt vid rena släktforskningsprogram. Författaren har egen erfarenhet av databasprogram och säger att han för sin forskning föredrar dessa framför släktforskningsprogram. Detta kan bero på att han inte haft tillgång till tillräckligt bra släktforskningsprogram när han startade sin verksamhet och att en övergång från ett till ett annat system alltid är besvärligt pga den stora mängd uppgifter man hanterar i släktforskningen. Jag tror dock att släktforskningsprogram - speciellt gjorda för släktforskningens speciella behov alltid måste bli bättre än generella databasprogram, som dessutom i allmänhet blir mycket dyrare. Boken visar dagens förhållande och säger inget om utvecklingen framöver som är nog så intressant. Hur kommer den ökade datorkapaciteten och de ökade grafiska möjligheterna att påverka utvecklingen. Boken ger i huvudsak en bild av förhållandena i England med en sidoblick på USA och ger inget om vad som sker i den övriga delen av världen.

Boken är väl värd att köpa för den

släktforskare som vill utveckla sig och sin forskning och ta till hjälp de möjligheter den tekniska utvecklingen ger.

PO

Den amerikanska boken "Computer Genealogy" säljs också av David Hawgood och då till ett pris av engelska pund 11.50 inkluderande porto inom Europa. Den svenska boken som recenserats finns i varje svensk bokhandel.

+ + + + +

ANVÄNDARTRÄFF I STOCKHOLM FÖR DISGEN

I september ordnade Åke Sundelin och Göran Tengnér en användarträff DISGEN i Stockholm, vilken samlade 14 deltagare. Av deltagarna hade 8 st ABC 80 (varav 5 utbyggda till 32 k och en på väg att byggas ut), 3 st ABC 800 och 2 st Step/One.

Bland allt som kom upp under mötet kan det vara av intresse att notera följande:

- Är det inte dags att släppa på kravet att DISGEN skall fungera på 16 k för ABC 80. Många har 32 k och det kostar inte så mycket att utöka minnet (kostar omkring 1000 kr)
- Är det inte dags att DIS tar fram en släktforskarförteckning för DISGEN-användare med angivande av vilka släkter som var och en lagrar ?
- Behov finns av enkel legitimitetskontroll för att underlätta erfarenhetsutbyte och samverkan mellan behöriga DISGEN-användare.
- Ett positivt intresse visades för en lösning av frågan om "i" eller "på".
- Nya typer av tavlor ? Arvid Lundbäck visade en antavla i stil med GF formulär. Han hade ett färdigt program för en sådan tavla, vilket tilldrog sig ett visst intresse.

(forts sid 31)

KORTA NOTISER

SVENSK-NORSK SLÄKTFORSKARFÖRENING

Söndagen den 17 november bildades i Dals Ed en släktforskarförening för gränsbygden, dvs västra Dalsland, Östfold i Norge och norra Bohuslän. Ordförande blev Roland Olsson från Dals Ed.

SLÄKT- OCH HEMBYGDSBÖCKER FRÅN DALSLAND OCH BOHUSLÄN

En sammanställning av mer än 100 på senare år utkomna släkt- och hembygdsböcker inkl sockenböcker, domboksutdrag mm gällande i huvudsak Bohuslän och Dalsland kan fås från Hembygdslitteratur, Södra Moränvägen 42, 668 00 Ed. Tfn 0534-10073.

MIKROFILMSKOPIOR BILLIGT

Bromma Mikrofilm Tjänst säljer kopior av mikrofilm för ca 153 kr + porto per styck, dvs ca 100 kr billigare än Riksarkivet. Firmans adress är BMT, Box 19074, 161 19 Bromma. Tfn 08-252008.

RESPEKT FÖR SEKRETESSLAGSTIFTNINGEN

Fr o m 1985-10-01 kommer SCB i Stockholm inte utan särskild prövning av varje enskilt ärende att lämna ut folkbokföringsuppgifter av följande slag som är yngre än 70 år:

1. Utdrag ur födelse-, vigsel- och dödböcker samt församlingsböcker.
2. Mantalslängder
3. Födelse-, vigsel- och dödaviser.

Den policy som SCB i fortsättningen kommer att följa innebär

- att ingen sökning kommer att tillåtas på egen hand i det material, som räknats upp ovan.
- att endast enstaka uppgifter kan lämnas ut efter skadeprövning. Detta torde som regel endast komma att avse enkla uppgifter om sökandens egen släkt (t e födelseuppgifter för sökandens föräldrar). Sökanden måste kunna legitimera sig.

Den nya policyn kommer att innebära stora svårigheter för framtagning av släkttavlor - ättlingarna till - med uppgifter om nu levande personer medtagna.

ABC 80 SÅLDA FÖR 750 KRONOR

Luxor sålde i slutet av augusti ut restlagret av ABC 80 till ett lågt pris. I handeln annonserades den (tangentbord inklusive transformator och anpassning för användning av vanlig TV som bildskärm) till ett pris av 950 kr men såldes snabbt ut. Till de anställda såldes den till än lägre pris. I stället för att läggas ner borde den ha förbättrats och moderniserats med nya komponenter. Ett stort intresse finns för ABC 80. Mycken kunskap är investerad i denna dator, som är snabb och bra.

ABC 80 BASIC FÖR CP/M

AB Programteknik (tfn 08-768 4878) har fört över Dataindustriens 16 k BASIC för ABC 80 till CP/M-2C, vilket betyder att program skrivna för ABC 80 kan göras om så att man även kan köra dem under CP/M 80 på ABC 80. Grafiken saknas dock.

PRISERNA PÅ PC-DATORER NEDÅT

Priskonkurrensen är hård på IBM PC-kompatibla datorer. Svenska Teledata erbjuder en komplett PC med tangentbord och Monitor för 8950 kr. För en Winchester om 10 MB tillkommer 5000 kr. Firman "Unique Solutions" erbjuder en likande för 555 engelska pund dvs ca 6300 kr.

STOCKHOLM MARKNADSFÖRS SOM ARKIVSTAD

Motion 1985:92 i Stockholms kommunfullmäktige säger följande:

Bland Stockholms många attraktioner finns den att här har samlats arkivmaterial av många olika slag. Det finns en rad statliga, kommunala, organisationsägda och enskilda arkiv, som bevarar information och dokument om Sverige, som det såg ut i äldre tider. Intresset för arkivens kunskapskatter har vuxit och många människor ägnar sin fritid eller åren efter pensioneringen åt släkt- och hembygdsforskning eller "gräv där Du står" - forskning med skiftande innehåll. Intresset för olika slags privatforskning är stort, inte minst bland svenskättlingar i andra länder, t e USA.

När Stockholm satsar på besöksnäring.

en är denna kategori forskare en grupp som det finns goda skäl att ägna särskild uppmärksamhet. Ofta har de gott om tid, är starkt motiverade och kan efterfråga resor till vår stad på tiderna då andra delar av besöksnäringen har lågsäsong.

Det borde finnas goda möjligheter att erbjuda gäster med intresse för arkivforskning ett utomordentligt attraktivt "Stockholmspaket". Här finns ... I vissa fall behöver kanske öppethållandet och annan service till besökarna ses över och samordnas. I andra fall är det tillräckligt att samla information och presentera den på ett lämpligt sätt till tjänst för besökarna...

Ett första steg kunde vara att staden tar initiativ till överläggningar med huvudmännen för olika arkiv och forskningsinriktade bibliotek och muséer om hur Stockholm bättre skall kunna marknadsföras som arkivstad.

Jag hemställer att kommunfullmäktige uppdrar åt berörda organ att vidta åtgärder för att bättre marknadsföra Stockholm som arkivstad.

Stockholm den 2 september 1985.
Ian Hamilton.

HÅLL ARKIVEN ÖPPNA

skriver Jarl Torbacke, professor i historia vid Stockholms universitet i en artikel i Dagens Nyheter 1985-10-31 med anledning av de krympande resurserna för arkiven. Budgetåret 1986/87 står arkiven inför att ackumulerade besparingskrav måste verkställas i form av kraftiga åtstramningar. Dessa kommer att drabba servicefunktionerna, vilket konkret betyder att öppethållningen minskar till 10 timmar per vecka, t e måndag till fredag kl 10-12. Även utomstående torde inse konsekvenserna av en så drastisk inskränkning i arkivmaterialens tillgänglighet för forskarna och studerandena. Sverige är ensamt om att spara genom att dra in anslag till centrala forskningsfunktioner. I Norge har det statliga arkivväsendet kunnat glädjas åt ett ökat tillflöde av resurser. I Danmark undantas arkivväsendet från besparingar. På andra håll satsar man på framtiden. Vad man satsar på i Sverige är inte lätt att veta.

STOCKHOLMSKARTOR REALISERAS

Vid Esselte Kartor vid Vasagatan mitt emot centralstationen i Stockholm realiserades vecka 46 bl a generalkarta över Stockholm 1733 och plankarta över Stockholm 1853.

AMIGA KOMMER

I förra SFN (sid 23) nämndes om den nya datorn Amiga från Commodore. Nu meddelas att den kommer till Sverige i januari och kommer att kosta ca 10.500 kr. Den hade 16-bitarsprocessorn 68000 och 256/512 kb arbetsminne samt en 3 1/2 tum diskettenhet för 880 kb.

IBM GÅR ÖVER TILL 3 1/2 TUM DISKETTER

Enligt uppgift överger IBM för sina smådatorer 5 1/4 tum disketter och går in för 3 1/2 tums disketter.

PRISRAS FÖR WINCHESTRAR

står det i en annons i ABC-bladet. Det är en firma Bild och Data i Gävle som annonserar om en 12 MB Winchester till ett pris av 12.500 kr plus moms. Kravet är UFD-DOS på ABC-maskinen och passar således för ABC 800, 802 och 806. En Winchester för 20 MB kostar 14500 kr plus moms.

DISGEN-KURS I STOCKHOLM

Kurs i DISGEN-användning genomfördes i Stockholm, veckoslutet 12/13 oktober med 11 deltagare:

Ingegerd Elfström, f Liljegren, Inge Ingeborg Ernulf, Eva Jettman, Gunnar Källblom, Folke Lind, Olof Lindström, Carl Gustaf Nylund, Karl-Albert Rabén, Rune Ramberg, Åke Steineck och Olle Wallin.

Vi hade hyrt in oss hos Medborgarskolan i Stockholm, Sveavägen 84, vilket fungerade fint - en deltagare per dator för de flesta, några fick dela. Varmt tack Ingriell Thunholm Larsson och Lisa Redeij.

100 DISGEN/DISREG - ANVÄNDARE

Vi har nu kommit upp i 100 DISGEN/DISREG användare. Den 100:e blev Bo Halby i Enskede. Vi önskar honom lycka till. Han kommer säkert att följas av många, många fler. Det är snart dags göra en släktforskarförteckning.

- Arvid Lundbäck visade även ett program för sökning av nu levande i flockar. Han använder det för att skriva ut kallelser i en släktförening. Även andra sökningar kan tänkas. Detta rönt vid träffen inget påtagligt intresse.
- Program för sökning av relationer mellan två individer tilldrog sig stort intresse men man var tveksam inför söktider.
- Olika stöd vid inmatningen togs upp men diskuterades knappast.
- Är det intressant med automatisk komplettering av reciproka relationer? (t e för gifta och för barn) Carl-Olof Sahlin uppgav att han redan hade program för detta.
- Program för omredigering av notistyper angavs vara av intresse.
- Sahlin uppgav att han hade gjort en ändring i UPPDAT som innebar en automatisk fortsättning över i X-notis och vidare en automatisk övergång i ny T-notis när utrymmet inte räcker i den som skrivs.

Deltagare i träffen var Åke Faith-Ell, Olle Hellman, Göran Mellström, Arvid Lundbäck, Sixten Lögdberg, Carl-Olof Sahlin, Curt Sederlin, Curt E Sederlin, Åke Steineck, Åke Sundelin, Göran Tengnér, Carl-Olof Johan Wallén, Carl-Johan Nylund och Rune Ramberg.

+ + + + + + + +

NY DISGEN

DISGEN håller f n på att överföras till CP/M - system, vilket innebär att programmen kommer att kunna användas på flera datorer än i dag. I samband med överföringen är det naturligtvis aktuellt att fundera över vad ytterligare, som skulle kunna införas för att göra DISGEN ännu bättre. Vad jag funderat på är naturligtvis möjligheterna till grafisk presentation. Utvecklingen här har gått snabbt och stora möjligheter finns att skriva ut bilder både på matris-skrivare (t e EPSON FX 80) och plotter

(t e HP-plotter). I senare fallet finns också möjlighet till färger, vilket ger möjlighet att skriva ut ännu snyggare an- och släkttavlor än i dag och även kartbilder. I nya re datorer kan man köra flera program samtidigt och använda fönstertechnik för presentationen. När man håller på med inmatning t e skulle man direkt, samtidigt kunna se hur den nya personen kommer in i någon tavla. Bilder kan användas som stöd vid inmatningen, så att man direkt ser att man hamnar rätt. I samband med inmatningen kan även införas fler automatiska kontroller för att minska antalet fel och automatiska överföringar av inmatade data, så att samma uppgifter ej behöver införas på flera platser manuellt. An- släkttavlorna skulle t e kunna kompletteras, så att man även kan välja utskrift av specialfallen anlinje och släktlinje. Man skulle även vilja kunna peka ut två personer och be datorn ta fram släktskap och rita ut den linje som för enar de båda personerna. Matar man in en person kan man ange antavla, släkttavla, anlinje eller släktlinje och får då detta. Matar man in två personer får man fram den linje som för enar de båda. Härutöver kan man tänka sig program för framtagning av alla kusiner, sysslingar, fyrmänningar, femmänningar etc till utpekad person, vilket ibland kan vara av intresse i t e en släktförening. Utskrifterna av register till an- och släkttavlor kan förbättras t e genom att ge möjlighet att i stället för identifieringsnumret kunna ta in födelseår ev födelseår-dödsår, för varje person, vilket gör det lättare att identifiera den man söker. Man kan också föra in understrykningar eller kursivering av förnamn som är tilltalsnamn. En del av detta kanske våra programmerande medlemmar redan infört, skriv i så fall en rad och berätta, så att även andra kan ta del av vad som är gjort. Utöver de idéer, som här presenterats till förbättringar finns säkert många andra. Skriv och berätta om Du kommer på något Du tycker Du skulle vilja ha.

PS. Pröva på att spela datorspel, så Du får en uppfattning om allt som går att göra på den grafiska sidan. Titta på när någon i den yngsta generationen spelar spel eller spelar själv på t e en Sinclair Spectrum 48 k eller en VIC 64. DS.

PPS. Jan Christer Strahlert har

ställt frågan om inte de inmatade uppgifterna om släkten skulle kunna behandlas i en ordbehandlare. DS.

PO

+ + + + + + + + + +

PRESSGRANNAR

Denna gång är det inget nytt medlemsblad, som dykt upp men de som redan finns speglar verksamheten i landet och har kommit med flera intressanta artiklar t e om baltisk släktforskning och släktforskning i Frankrike.

Alir anor nr 2-3 1985 presenterar en nyupptäckt kyrkoherde i Söderala, som alltså inte finns med i Fants och Låstombs herdaminne. Det är Jonas Andrae, som var kyrkoherde ungefär 1593-1611. Urban Sikeborg har gjort upptäckten. I övrigt tas upp Oskarsborg-borgen i Söderhamn, gamla foton mm.

Ane nr 29 augusti 1985 berättar om planerna för hösten. Sölve Olsson börjar redogöra för ministerialböckerna som släktforskningskällor.

Ane nr 30 oktober 1985 annonserar sällskapet 10-årsdag, som skall firas den 27 november. Man har nu 170 aktiva medlemmar och ser sig som en institution i bygden. (Antalet släktforskare i landet uppskattas till 50.000). Sölve Olsson fortsätter sin artikel om ministerialböckerna och har nu kommit till död- och begravningsböckerna. Tore Hillemyr skriver om ett 75-årsjubileum - invigningen av en kanal mellan Hillerstorp och Marieholms bruk.

I Anropet nr 3 1985 finns bl a en insändare som är förvånad över att inte Genealogiska föreningarna går in för att försöka få flera filmer förvarade hos dem.

I Anropet nr 4 1985 ger Christopher von Warnstedt en utförlig översikt över möjligheterna att släktforska avseende Baltikum. Möjligheterna finns i huvudsak utanför Sovjetunionen. Dock nämns ej vad som finns i Genealogiska Samfundets bibliotek i Helsingfors. Orvar Lundbäck berättar om en släktsägen från Tornedalen.

I Hembygdsjournalen nr 26 sept 1985 börjar Sören Hansson sin artikelser-

ie om Data i släktforskningen. Han leder en kurs på ABF i Västerås på 8 torsdagar kl 17-1930 med början i oktober om datorn i släktforskningen.

I Husförhørsnytt nr 3 1985 tar Carl Johan Larsson upp "Sveriges släktregister", till vilket verk K Josef Nilsson var initiativtagare. Släktregistret finns i dag färdigt för socknarna Alfta, Arbrå, Bergsjö, Bjuråker, Delsbo, Enånger, Forsa, Färila-Kårböle, Hassela, Hedesunda, Hög, Järvsö, Nianfors, Njutånger, Norrbo, Ovanåker, Undersvik, Växna och Årsunda samtliga i Gävleborgs län. Exempel på uppställningar ges. Bäckerna finns åtminstone på närmast berörda bibliotek. I övrigt skriver Lena Strandh om mormors brev och Ingvar Bredberg om katastrofen vid Vulcans tändsticksfabrik 1875.

Hällefors Släktforskarklubb medlemsblad nr 3 1985 tar upp plundringen av Hällefors kyrka 1653 och fortsätter berättelsen om Hällefors bruks järnvägar. Per Ahlén berättar om en släktöversikt han fått i Tyskland nyligen och kommenterar släktforskningsmöjligheterna i Tyskland och Polen.

I JIS-Nytt nr 23 september 1985 berättar bl a Erik J Bergström om Björnlind, en släkt från Lillhärdal. Christer Kalin har inventerat domboksmaterial från 1600-talet för Härjedalen och lämnar en förteckning på vad han funnit.

I KGF-Nytt nr 10 augusti 1985 berättar Ingemar Hedenvik om hur han fann sin släkt i Amerika. Helmer Danielsson kallar till en temakväll om datorer den 19 sept med KOMVUX i Alvesta. Sju datorer finns. Henrik Bramsjö skriver om Helena Bergquist på Hullingsved.

KGF-Nytt nr 11 oktober 1985 berättar att man nu är 257 medlemmar. Vad som varit redovisas liksom höstens program, efterlysningar mm. Helmer Danielsson berättar under rubriken att arkivera smålänningar i datorn om en kommande kurs på St Sigfrids folkhögskola.

MGF-Nytt nr 3 1985 berättar om Gränsträffen i Torpshammar den 27 april. Som jag en släktforskare skriver denna gång Anders Espeby och kommer bl a

in på Änkedrottnings livregemente till häst och sin släktgård Espelunda i Morup, Halland, där en gång mönster-skrivaren/kvartermästaren i 4:e kompaniet i regementet bott.

Roten nr 12 augusti 1985 berättar bl a om mikrofilmer för mantalslängder för Lövånger 1694-1749 och med lantmäterikartor för norra Västerbotten. De senaste rullarna kostar 150 kr.

Skåne Genealogen nr 2 1985 har tre längre artiklar; Thorsten Levenstam skriver om Gunnarp - en gammal släktgård (8 sidor). Yngve Mathson Lidingö skriver om sitt system med arkivkort för att hålla reda på sina släktingars sina arkivmedlemmar och den nummersättning han använder. Ett ordinarie arkivkort innehåller 9 punkter - 1) arkivnummer, 2) efternamn och samtliga förnamn, 3) titel och/eller yrke, 4) födelsedatum (t e 841224), födelseförsamling, länsbokstav, 5) dödsdatum, församling och länsbokstav samt ev dödsorsak, 6) föräldrarnas fullständiga namn och arkivnummer, 7) vigseldatum, församling, länsbokstav samt makes fullständiga namn och arkivnummer, 8) boendeadress (med tidpunkt), 9) källmaterial av särskilt slag. Kodnumret sätts samman av generation och individtal med både "angenerationer" och "ättlinggenerationer". Den tredje artikeln gäller Tullstorps byordning av år 1717 skriven av Egon Prahl.

I Släktforskaren nr 16 1985 börjar Anders Winroth en artikelserie med titeln "Bidrag till Ludvika Gammeldårds äldsta historia". Algot Karlsson skriver om vad hans farfars farfars far sysslade med. Några bomärken från Söderbärke och en läsövning avslutar.

Släkthistoriskt Forum nr 2 1985 tar upp tillverkning av papper och pappersmakare.

Släkthistoriskt Forum nr 3 1985 har tre artiklar med inriktning på utlandet; Emilio Dahl ger översiktligt egna erfarenheter från släktforskning i utlandet, Nils Hård af Segerstad kåserar om skidåkning och släktforskning i Salt Lake City och Bernt Douhan skriver om vallonättlingar. Under rubriken aktuell rapport går man igenom några tyska släktforsknings-tidskrifter. Ulf Andersson och Håkan Skogsjö har besökt en pastorsexpedition och redovisar vad de funnit. I övrigt smånotiser, recensioner. Med-

lemsavgiften i GU har höjts till 95 kr. Enligt budgeten kommer Släkthistoriskt Forum att kosta 10.000 kr per nummer 1986.

I Släkt-posten nr 3 1985 intervjuas några av medlemmarna om hur sommaren varit. I övrigt ett utdrag ur en domarbok från 1659 gjort av Henry Renshult, föreningsangelägenheter mm.

Släktspejaren nr 6 september 1985 berättar om föreningens utställning i augusti och i övrigt vad som förevarit. Göran tar upp Filipstad och tillkomsten av dess lasarett och ger en veckomatsedel vid lasarettet från 1804. Tage Eklöv berättar om fönster.

Släktspejaren nr 7 oktober 1985. Göran Berglund tar upp överste Johan Bergensstråhns expedition till Vasa med tre bataljoner under kriget mot ryssen år 1808, Birgitta Finne skriver om upptäckter på föreningens utställning på Österbottens museum i augusti och Ann Koivunen skriver om hösttinget 1869 på Udden i Munsala. I medlemsbladet redovisas också stölder på arkiv av brev och handlingar åren 1979-81, som nu lett till att en person ställts till ansvar och dömts till 2 år och 3 månaders fängelse.

I Släktforskaren nr 2 1985 tar Börje Gunnarsson upp ämnet härads med särskild inriktning på Oxie, Skytt och Vemmenhögs härader. Gert Pahlsson ger en förteckning över Olof Christofferssons släktutredningar, som finns på Folklivsbiblioteket i Lund. Claes Lindahl och Gert Pahlsson redovisar vigslarna i Stora Slågarps församling 1730-1800. Mikrofilmade kyrkoarkivalier i Svedala bibliotek redovisas. Birgitta Nilsson från Bjärred redovisar sin farmors mormors anor.

Södertäljeprobanden nr 57 september 1985 innehåller bl a en rapport från vårutflykten till Sorunda.

Södertäljeprobanden nr 58 oktober 1985 tar bl a upp förslaget om nytt riksförbund och säger att medlemsskap i ett förbund skall gälla föreningen som sådan och att avgift skall betalas som förening. Man tror inte på att anställda personal skall behövas i ett kansli eller att arvoden skall behöva betalas till styrelsen. Idealitet och frivilligt arbete har skapat alla föreningar i hela landet och det finns skäl att tro att även ett stort för-

bund kan verka utan alltför stora ekonomiska åtaganden.

VGF-kontakt september 1985 tar upp kommande program och har en frågelåda.

VSBF nr 5 september 1985 fortsätter med tullnären Bengs samlingar, berättar om utställningen i maj, som visade forskningsmöjligheter på den svenska sidan och har en rad korta bokrecensioner.

I VSBF nr 6 oktober 1985 skriver bl a Gunnar Nybond om Skogman och Öman i Ömossa by i Kristinestad och Gösta Bergman om Frögd-Bergman, en kommentar till en släktutredning.

VSGF-bladet nr 3 1985 tar upp ämnet släktforskare och biblioteken, vilket också är temat för höstens mötesverksamhet. Lars Olof Lööf skriver om Göteborgs historiska museums arkiv, där man i den personhistoriska samlingen finner både fotografier och släktutredningar. Ingvar Oijens har tagit fram en inlaga i en process i Stockholms Kännarsrätt år 1663.

VSGF-bladet nr 4 1985 uppehåller sig vid förslaget om nytt släktforskarförbund varvid Johan von Sydow påstår att avgiften kommer att bli något lägre än i dag om man avstår från Släkt och Hävd. En skrivelse från stockholmarna har föranlett förslag om att tillsätta en arbetsgrupp för att följa upp frågan om datorns användning inom släktforskningen.

Nytt från Värmlands släktforskarför-
ening nr 3 1985 inleder med att berättar om en träff i Brunskog, där Bror Erik Olson kåserat över sjukdomsnamn, varvid också förevisats Skutboddens imponerande samling mikrofilmer. I övrigt tas upp vårt projekt Claes, inkomna brev, GF i Stockholm förslag om riksförbund mm. Den 23 november kallas till ett möte med Gräsmarksforskare i Gamla badhuset i Karlstad.

I Västgötagegenealogen nr 2 november 1985 ger bl a Pierre le Clercq från Paris en utförlig översikt över arkiv och släktforskningsföreningar i

Frankrike. Sven Persson berättar om sin forskning under rubriken "Forskarpporträtt".

I Ätt och Bygd nr 9 september 1985 berättar Oskar Dahlbäck om sin släkt, en av minst ett 20-tal olika Dahlbäck-släkter i landet. Arne Forsén analyserar orsakerna till toppar i dödsiffrorna i Piteå lfs 1650-1730. En släktutredning över slakten Koch redovisas. Kaptensbostället Margreterlund vid Öjeby kyrka historia sammanfattas. Museet i Piteå har fått en egen, stående ruta.

+ + + + +

DAGENS DEBATT:

REGISTERFRAMTAGNING

FORTSÄTTNING

Ytterligare inlägg och synpunkter har inkommit. Av större omfattning är vad jag erhållit från Olof Cronberg i Malmö och Jan-Christer Strahlert från Kungsängen samt Skelleftebygdens släktforskare. Olof Cronberg och Jan Christer Strahlert har själva tagit fram register och har således egen erfarenhet av registerframtagning. Vist material har jag också fått från Demografiska Databasen till vilket jag återkommer i nästa nummer, jag har redan överskridit det normala sidantalet för SFN.

Jan-Christer Strahlert, Kungsängen

Det blir som bekant kärvare och kärvare för oss släktforskare att kunna få del av handlingar, antingen de finns på film, fiche eller i original.

Arkiven minskar öppettiderna. Filmerna blir dyrare både att låna och att köpa.

Man känner en viss "handlingsförlamning". Källmaterialet är så stort och den egna kapaciteten så liten. Var skall man börja? Många utav oss släktforskare blir med tiden mer eller mindre fackkunniga inom ett relativt begränsat topografiskt eller material-område, t e en socken, ett regement, en yrkeskategori, släktnamn, emigration. En som forskar på ett dylikt sätt kan i regel källmaterialet

ganska bra.

	Max antal	Fält	Antal pos
	1000	Hemort	3
	1000	Släktnamn	3
	1000	Utjord	3
	10	Familj (nr)	1
	100	Hemort typ	2
	100	Hemort storlek	2
	99999	Socken	5
	100	Källa	2
	100	Anm	2
	100	Yrke/titel	2

Själv betraktar jag mig som sockenforskare sedan några år tillbaka. Jag har tagit mig an Torsås socken, Kalmar län. Materialet omspanner tiden 1535-1860 och består i huvudsak av avskrift-er och mikrofilm.

Landskapshandlingar 1535-1619. Under 1500-talet ungefär vart 5te år, under 1600-talet varje år.

Mantals och jordeböcker 1620-1699, i stort sett samtliga.

Kyrkoarkivalier för Torsås socken.

Manuellt framtagna register för

Dopboken 1652-1744

Vigselboken 1640-1753

Begravningsboken 1652-1762

Med dessa egenframtagna register som grund har jag manuellt byggt upp ett register gårdsvis, som i sin tur är sorterat inom gården familjevis i tidsföljd.

Domboken har jag gått igenom 1613-1701 och skrivit ned de fall (i regel i sammandrag) som berör socknen. Jag har MF dombok gällande åren 1650-1700. Dessutom

Material i övrigt rörande socknen, t e tryckta alster, utredningar, folkminnen samt naturligtvis andra forskares rön har jag dessutom samlat på mig.

Jag har i dagsläget kontakt med ett 10-tal forskare, som forskar i samma socken och vi utbyter material och erfarenheter.

Nu har jag naturligtvis kommit till slutsatsen att få det här materialet registrerat på dator. Jag har sedan ett halvår tillbaka utvecklat ett registerprogram (SFBAS), som förhoppningsvis skall klara landskapshandlingarna. För ungefär en månad sedan var jag kommen så långt med ideer och utveckling att jag kunde börja registrering. Tyvärr har jag p g a andra åtaganden ej hunnit sitta mer än vid 6 tillfällen (totalt 25 timmar) och då hunnit med ungefär 2500 poster (registreringar). Varje post (registrering) innehåller 13 fält (uppgifter).

Förnamn, Efternamn, Hemort, Släktnamn, Utjord, Familj(nr)=(gårdsnr), Hemort typ, Hemort storlek, Socken, Källa (längdtyp), Anmärkning (i längden), Årtal, Yrke/titel.

Alla fält utom förnamn, efternamn och årtal är i kodform i registreringen.

I utskrifter och dyligt får jag naturligtvis materialet utskrivet i klartext. Att konvertera material till klartext för att t e ingå i en textfil i ordbehandling stöter ej på problem.

Med denna princip för registrering går både inmatning, sortering, bearbetning samt utskrifter relativt snabbt. Posterna behandlas internt i datorn med "directaccess"- princip för respektive fält.

Jag har påbörjat min registrering med det äldsta materialet nämligen landskapshandlingar 1500-talet samt avlöningslistor knektar (militieräkn-skaper) 1545, 1568-1583. Jag använder en VIC 64 med diskettenhet 1541. Datorn har en kapacitet på 38000 tecken i arbetsminne. Disketten lagrar ungefär 160.000 tecken. Programmet SFBAS i "körversion" är på 13.000 tecken i dagsläget. 450 poster upptar 25.000 tecken i arbetsminnet.

Ja det var lite om bakgrunden och min erfarenhet samt vedermödor med släktforskning och data.

Du efterlyser synpunkter på listan, sid 13 i SFN nr 19. Här kommer några.

1. Kan jag till fullo instämma med.
2. Landskapshandlingar, rullor bör tilläggas. Litteratur tycker jag är ett för stort område att ge sig i kast med åminstone till att börja med.
3. "Tidsperiod" Helst tiden 1500-1750 pga materialets struktur (i regel avsaknad av husförhörs-längder).
"Geografiska områden". Helst någon typ av "totalinventering" sockenvis, t e med hjälp av landskapshandlingar, mantalshandlingar, jordeböcker och i sista hand kyrkoarkivalier. Kan vara lämp-

ligt med en inventering av redan, namu-
ellt framtagna register. Enkätförfarand-
e (?) för att få fram vem som forskar
var och hur mycket. Finns väl redan en
del att hämta i släktforskarförteckning-
ar.

4. "Typer av register" Det beror på
källmaterialet. Jag finner att
min princip (SFBAS) passar in
ganska bra på landskaps handlingar,
men torde troligtvis vara olämplig
på andra typer av källmate-
rial.

"Utförlighet". Beror på målsätt-
ningen på registreringsstakten.
"Omfattning" Sockenvis (se punkt 3)

5. Målsättningen bör vara möjlighet-
en till utbyte med andra baser.
Någon typ av gemensam nämnare
(gränssnitt) t e Demografiska
databasen i Umeå sockenkod. Re-
gister bör vara sorterat efter i
första hand förnamn. Möjlighet
till sortering på valfritt ingåen-
de element (fält). Register bör
vara organiserat så att man enk-
elt kan överföra det över modem
eller lägga in hela eller delar
av det som dokument (textfiler) i
ordbehandling.

Varje dator och program som klar-
ar dessa saker bör kunna använd-
as i framtagningen utav regist-
er. Arbetssättet kan vara någon
typ av antingen enskilt eller
grupparbete med någon typ av
övergripande samordning. "Svåra"
och arbetskrävande källor, som
är av generellt och speciellt in-
teresse bör prioriteras.

6. "Enskilt arbete, grupparbete"
kan vara att föredra. Utbildning
bör vara med i bilden. Cirkel-
verksamhet alternativt "vecko-
slutskurser". Kostnaden för re-
gisterframtagning är svår att ö-
verblicka, man bör försöka få
fram "sponsorer". Kommuner, ar-
kiv, stipendium ur fonder mm.
Kanske försöka få till arbetet
som något slags projekt.
"Administration". Inte för mycket
pappersarbete, kostar både tid
och pengar.

7. Efterhand som register växer
fram kan någon typ av referens-
register bildas och utvecklas
(centralt), t e enligt följande
mall:

Reg-namn, Innehåll, Område (socken,
härad), Typ, Period, Reg-bildare.

SFBAS, Skattelängd, Torsås, Södra Möre,
Landskapshandlingar, 1533-1600, J-C
Strahlert.

SFDOP, Dopbok, Torsås, Södra Möre, Kyrko-
arkivalier, 1652-1725, J-C Strahlert.

Sökning och sammanställning i ett
dylikt referensregister skulle t e
kunna ge en totalupplysning om resp
element. Alla dopboksregister, tid-
perioder etc.

8. Utbyte med diskett, ev kassett
mellan användare av samma da-
tormärke. Via modem mellan an-
vändare av olika datormärken.
Utdrag på papper till intres-
senter som ej har dator eller
när uppgifterna ej överstiger
ett större antal. Bedömning får
ske i varje enskilt fall. Läs-
bar kopia på papper bör fram-
ställas och finnas tillgänglig
t e på landsarkiv, länsbiblio-
tek eller lokalt bibliotek om
vars socken uppgifterna kommer
ifrån.

Verksamheten bör bära sina kost-
nader, utbytesverksamhet, ev
uttag för att täcka de faktiska
kostnaderna (disketter, papper
mm).

(Exempel på utskrifter har bifogats
men har ej medtagits här av ut-
rymmesskäl/Red)

+ + + + + + + + + + +

Olof Cronberg, Malmö:

Vid en anbyttardag i Dalby tog jag
tillfället i akt att sondera ter-
rängen för register och register-
framtagning. Jag skall här försöka
sammanställa de synpunkter som kom
fram.

1. Allmänna synpunkter.

När man diskuterar register möts
man av både positiva och negativa
röster. De som är negativa är of-
ta oroad att de inte skall få
titta i originalhandlingarna, när
det finns register. Andra tycker
att register förstör spänningen
med släktforskningen. Men över
lag är släktforskarna positiva,

i synnerhet om de själva har fått tillfälle att använda något bra register.

2. Till vilka handlingar är register intressanta ?

Om man bortser från utopier, såsom att alla kyrkoböcker skulle bli registrerade på en gång, tycks vigselregister före husförhörslängderna vara det mest intressanta. Som exempel härpå kan nämnas de kronologiska avskrifterna, som har förekommit i Skåne Genealogen, Släktforskaren och nu senast i Släkttavlan. Den kritik man kan framföra mot vigselregister är att de kanske inte ger så mycket information, därför att de flesta vigslarna har skett i brudparets hemförsamling.

För andra arkivalier tycks inte intresset vara fullt så stort. Detta hindrar emellertid inte att det finns många större eller mindre avskrifter eller register liggnades i enskilda släktforskarens byrå-lådor. Mer eller mindre omfattande avskrifter av kyrkoarkivalier är inte ovanligt. Utdrag ur bouppteckningar med uppgifter om personer nämnda i ingressen, eller domboksutdrag, ofta rörande vissa byar förekommer även. Personregister till dessa avskrifter förekommer sällan. Om det är släktforskarens blygsamhet för eventuella läsfel eller bristen på förmedlingskanaler, som gör att dessa register förblir okända låter jag vara osagt.

Beträffande register till antavlor och släkttavlor tycks intresset inte vara så stort. Släktforskarför-teckningar anses vara tillräckliga. En annan lösning är lokala föreningar, vilka torde fungera relativt bra för de som har geografiskt koncentrerade anor.

3. Kan vi begränsa oss på något sätt ?

Den dåliga översikten av register skulle kunna vara ett argument för att satsa på en typ av register, såsom landsarkiven har gjort med bouppteckningar. Men synpunkter framfördes att det var farligt att försöka styra. De skulle lätt kunna leda till leda och ointresse. I stället skulle registerframtagning i största allmänhet gynnas.

4. Registrens utformning.

Om man tar fram register för födde,

vigde och dörde, samt eventuellt andra längder, torde det vara bäst enskilda register för var församling. Detta behöver dock inte hindra att en vigsellängd för ett helt härad tas fram.

5. Hur skall registerframtagning ske ?

Jag tycker att man gott skulle kunna ta fram en beskrivning för grundläggande principer vid registerframtagning. Eftersom det finns en viss rädsla för datorer och det kan vara svårt att ha en registreringsdator tillgänglig skulle man kunna tänka sig att vissa släktforsare fick göra avskrifter, som sedan släktforskare med datorer kunde mata in, och att de förstärkta sedan fick kontrollera mot utskrifter.

7. Register till register.

Det är mycket viktigt med register till register. Detta gäller både färdiga register och register som är på gång. Det finns exempel på register som har tagits fram av två oberoende släktforskare samtidigt. Det är troligen bäst med en central registrering av register. Det skulle inte skada om det fanns en särskild spalt i en rikstidning, där nya register kontinuerligt kunde anmälas. Samtidigt skulle det med jämna mellanrum ges ut en förteckning över alla register. Ett särskilt kapitel i släktforskarförteckningar ?

Hur skall register hållas tillgängliga ?

Minimikrav är att registren finns tillgängliga på vederbörande landsarkiv och länsbibliotek. Registren skulle helst vara i bokform. Dessa skulle dessutom stå noterade med rödpenna i arkivalieförteckningarna respektive mikrofilmförteckningarna, så att man inte kan undgå att märka att det finns register.

Distribution och försäljningen av register till släktforskare skulle kunna vara en uppgift för de regionala föreningarna.

En annan möjlighet skulle kunna vara tillhandahålla register på mikrofiche med 50-200 sidor per fiche. Jag vet inte vad det kostar att ta fram ett mikroficheoriginal, men

kopiekostnaden för ett mikrofiche ligger runt 3-4 kr. Datoriseringen av biblioteken medför att det kommer att finnas mikrofiche-läsapparater lättillgängliga.

Olof Cronberg har tagit fram register till Skanörs kyrkoböcker C1 och C2 och är engagerad i framtagning av vigselregister till Skytts härads församlingar. Härom säger han följande:

Register till Skanörs kyrkobok C2 1685-1716.

Beskrivning av kyrkboken.

Skanörs kyrkobok C2 (1685-1716) är skriven i dagboksform, där dop-, vigsel- och begravningsnotiser är skrivna om vartannat. Dessutom förekommer uppgifter om nattvardsgång. Då någon var sjuk och sängliggande förekommer uppgifter om beredelse på sängen. Per år förekommer i genomsnitt ett tiotal dop, "beredelse på sängen"- och begravningsnotiser, ungefär tre vigselar och 400 notiser om nattvardsgång.

Jag har valt att registrera dop-, vigsel- och "beredelse på sängen"- samt begravningsnotiser. De få notiser om lägersmål, som förekommer har också registrerats.

Ofta har prästen enbart skrivit det kyrkliga namnet på den dag då händelsen ägde rum. I dessa fall har datum räknats fram med hjälp av tabeller i Skåne Genealogen 1979:2.

Totalt har 1116 notiser registrerats. Dessa fördelar sig på följande:

437 dopnotiser, 11 lägersmålnotiser, 106 vigselnotiser, 257 "beredelse på sängen"-notiser samt 303 begravningsnotiser.

Framtagning.

Inmatningen har skett i två steg. Först har notiserna lästs från mikrofiche och skrivits ner på papper. Därefter har avskriften skrivits in i datorn. Jag har använt mig av en ABC 80 med flexskiveenhet. Uppgifterna har bearbetats med ett vanligt basregisterprogram. En utskrift har sedan kontrollerats mot kyrkboken och felaktigheter korrigerats.

"Son" och "dotter" i efternamnen har standardiserats redan vid inmatningen. När ett namn står i genitiv har prästen ej skrivit ut "son" eller "dotter" alls, t e "Nils Pehrs dotter

Karen". Givetvis underlättas också själva inmatningen. Men då prästen bara har skrivit en bokstav för efternamnet har jag låtit bokstaven stå kvar ensam.

Utskrift av register.

Följande register har skrivits ut:

Totalregistret (55 sid) omfattar alla notistyper. Det är sorterat på båda föräldrarnas namn och i sista hand på datum. För att undvika utspridande av en viss person på många ställen har detta register namnormerats. Om en person i en notis har två efternamn är det sorterat på bägge. I detta register skall man söka om man letar efter en vigselnotis eller en begravningsnotis. Här står även alla barn för varje föräldrapar samlade.

Dopregistret (18 sidor) skall man använda om man söker en viss persons dopnotis. Det är sorterat på barnets förnamn och i andra hand på faderns förnamn. Om man hittar den sökta dopnotisen kan man sedan gå in i totalregistret på föräldrarnas namn och eventuellt hitta uppgifter om syskon eller föräldrarna.

Kronologiska register (22 sidor) har också tagits fram. För att underlätta läsandet har de delats upp i tre register, en doplängd (där även lägersmålsnotiserna ingår), en vigsellängd och en begravningslängd (där även "beredelse på sängen" - notiserna ingår). I dessa register kan man se hur ett namn i totalregistret stavades innan registret namnormerades.

Totalt sett består registret av 95 sidor. Registret säljes tillsammans med motsvarande register för Skanör C1 på 2 st mikrofiche. Pris 20 kr plus 5 kr till porto+exp. Tag kontakt med Olof Cronberg, Tygelsjövägen 127, 230 42 Tygelsjö. Postgiro 481 59 93 - 3.

Framtagning av vigselregister till Skytts härads församlingar.

Ett projekt pågår att ta fram register till Skytts härads vigselböcker. Jag skall här berätta om orsakerna till att vi tar fram detta register, vilken metod vi använder och vilket resultat vi förväntar oss.

Deltagare i detta projekt är Claes Lindahl, Gert Pahlsson, Lisbeth Gustafsson samt undertecknad. De 22 för-

samlingarna, som ligger i Skytts härad, kommer att ingå i registret. Dessutom kommer Skanör och Falsterbo att ingå fastän dessa församlingar inte lydde under Skytts häradsrätt utan var självstyrande. I geografiskt hänseende tillhör emellertid tvillingstäderna Skytts härad.

Varför Skytts härad ?

Att vi valt att registrera Skytts härad, beror på att dessa församlingar är relativt små, att det saknas husförhörslängder under i stort hela 1700-talet, att det finns motsvarande register gjorda för andra skånska häradar och sist men inte minst att vi har lokal anknytning till häradet.

Beskrivning av vigsellängderna.

Eftersom många präster har fört pennan i vigsellängderna, varierar mängden uppgifter i vigselnotiser men i allmänhet står mannens och hustruns namn deras civilstånd och hemort. Ibland förekommer också uppgifter om föräldrar, tidigare make eller maka och/eller bosättningsort. Vellinge och Fuglie socknar utgör dock ett undantag, då dessa socknars vigsellängder har karaktär av vigselkontrakt med uppgifter om föräldrar och löftesmän mm i alla notiser.

Från början satte vi 1800 som slutår för vår registrering. Men år 1800 har endast 4 socknar husförhörslängd. Fortsätter man till 1815 har 21 socknar husförhörslängder börjat. Vi kommer därför att fortsätta registreringen fram t o m år 1815.

Men mormonregistren då ?

För Malmöhus län har omfattande registreringsarbete gjorts av mormonerna i Salt Lake City. Man kan då tycka att det är onödigt att vi utför arbete som delvis redan är gjort. Mot detta kan man anföra att mormonernas register inte finns tillgängliga för släktforskare i Sverige. Dessutom har mormonerna inte registrerat hemort, ej heller eventuella titlar.

Inmatning.

Vilka uppgifter har medtagits ?

Som standard har uppgifter om namn, titel och hemort matats in. Övriga uppgifter som förekommer i enstaka fall, t e föräldrars namn, tidigare make/maka, eventuella kommentarer

från prästens sida har skrivits på en särskild kommentarrad, som har sparats på en fil för sig för att inte ta upp onödigt stor plats vid sortering.

Däremot har enbart årtal registrerats. Orsaken till detta är att i många fall har prästen enbart skrivit söndagens namn och ej datum. I andra fall kan det vara svårt att skilja på vigsel och lysning. Nackdelen med detta blir då att den intresserade måste plocka fram notisen för att få reda på datum, men frågan är om inte notisen letas fram i alla fall.

Två metoder.

Två metoder har utnyttjats vid registrering. Dels har avskrifter gjorts av mikrofilmer, som sedan renskrivits. Dessa renskrifter har jag matat in i datorn. Dels har jag matat in uppgifter direkt från mikrofilm till dator. Den sistnämnda metoden fungerar bra då vigsellängderna är skrivna rakt på sak utan alltför mycket rundsnäck. Är det många uppgifter är det svårt att hålla reda på var man är. Man kan undvika att få ont i nacken av huvudvridningen genom att skärma av den närmre sidan när man skall läsa den bortre sidan. Det är lätt att sticka in en liten papperslapp mellan filmhållaren och linsen på Vidiologen.

Inmatningsdata.

Notiserna har matats in på en ABC 80 me med flexskiveenhet. Programmet DISREG har använts för inmatningen. Antalet inmatade notiser har varierat mellan 50 och 120 notiser per timme. Framför allt är det "rundsnacks"-textmängden, som är avgörande för inmatningstiden. Läsbarheten spelar inte fullt så stor roll.

Kontroll.

En kronologisk utskrift skall kontrolleras mot vigsellängderna. Det beräknas ta ungefär lika lång tid som inmatningen.

Namnormering.

När alla notiser är inmatade skall en lista på alla förekommande namn skrivas ut. Utifrån denna lista kan man sedan bestämma hur namnen skall namnormeras. De namnormerade namnen kommer att läggas först på den rad, som skall sorteras. På det stora

antalet namn (ca 32.000 st) som skall normeras kommer en assemblerrutin att användas för att öka hastigheten.

Sortering.

Registret kommer att sorteras på både män och kvinnor samtidigt. Sorteringsordningen kommer att vara förnamn, efternamn, årtal och församling. Sorteringen kommer alltså att ske med hjälp av DISREG på de namnormerade namnen som ligger först på raden. Personer med efternamn skiljt från "-son" och "-dotter", kommer dessutom att sorteras på efternamn.

Utskrift.

Vid utskriften strykes de namnormerade namnen i början på raden bort och notisen skrivs ut onormerad. Tanken är att man skall skriva ut en notis per rad. En lång notis kan givetvis ta mer än en rad. Om man id inmatningen skrev en kommentarrad till notis, hämtas denna fram nu och skrivs ut på raden under med en mindre stil. Rubriker över alla förekommande namnvarianter av ett visst namn kommer att skrivs ut på lämpligt ställe. Troligen kommer även hänvisningar att skrivas ut från namnvarianterna till huvudnamnet.

Hur långt har vi kommit ?

Hittills har 18 av de 24 församlingarna matats in i datorn. Tre församlingar är kontrollästa. Cirka 5700 notiser har matats in. Totalt sett torde det röra sig om cirka 8000 notiser. Eftersom vi tänker sortera på män och kvinnor samtidigt kommer ca 16.000 rader att bli sorterade på en gång. Det skall bli spännande att se hur det fungerar. Om detta material skrivs ut på papper så kommer det att bli ca 400 sidor.

När blir registret klart ?

Det är alltid svårt att sia om hur lång tid det kommer att ta innan det är klart. Min förhoppning är att alla församlingar skall bli inmatade i höst, men sedan tillkommer kontrolleringsarbetet, vilket troligen kommer att ta ett år innan det blir klart. Med lite tur kan det nog bli klart framåt sommaren 1986.

Stig Henrik Viklund, Skelleftebygdens Släktforskare:

I anslutning till Era enkätfrågor i SFN nr 19 får vi härmed lämna följande svar och synpunkter:

1. Övergripande mål för registerframtagningen.

Register är ytterst angelägna för att över huvudtaget underlätta forskning och därvid minska dubbelarbete vid stora arkivenheter. Detta gäller såväl vid den "familjeforskning" som vid väl föranlett DIS klyscha "ällemanshobby" liksom vid mera specialiserad och vetenskapligt betonad forskning t e om yrkesliv och näringsliv i övrigt, samhällsutveckling såsom folkflyttningar vid industriets etablering och nedläggning samt andra befolkningsfrågor.

2. Till vilka handlingar är register intressanta ?

Alla grupper är av intresse, i första hand kyrkböcker - olika kategorier, bouppteckningar, mantalslängder, domböcker samt emigranthandlingar.

3. Kan vi begränsa oss på något sätt ?

Knappast någon begränsning - däremot prioritering.

- 4-5. Registrens utformning, Hur skall registerframtagning ske ? Hur skall den organiseras ?

Vi har haft stor nytta av de pappersregister till vissa kyrkböcker mm som på skilda sätt tillkommit för material inom Skellefte-regionen. En del av dessa register föreligger genom SVAR försorg på mikrofilm. Vi emotser emellertid med stort intresse den datorregistrering av kyrkobokföringsmaterialet i Skellefteå gamla storsockens område som genomförs av Demografiska Databasen i Umeå.

7. Register till register är självklart. Måste finnas någon form av "uppslagsböcker", som behandlar detta område.

Huvuddelen av det registermaterial, som finns tillgängligt här på Skellefteå Museum har behandlats av underrektor Viklund i bilagd redogörelse (kommer i SFN nr 22).

8. Hur skall registren hållas tillgängliga, distribueras ? I vil-

ken form skall de tillhandahållas.?

Med dagens utrustning för utnyttjande av register prioriterar vi papper och mikrofiche, men är medvetna om att även disketter börjar få en rätt stor betydelse. Vi föredrar dock klart sk hårddisketter.

I övrigt kan vi i ett flertal hänseenden bli rädda de synpunkter som vår medlem Mats Boberg anfört i bilaga 2, (se nedan).

Med vänlig hälsning

Carl-David Bredberg Stig Henrik Viklund
FSS ordförande FSS sekreterare.

Mats Boberg, Skelleftebygdens Släktforskare;

Den typ av register, som är mest efterfrågade är de på förnamn, efternamn, yrke, by, födelse-, döds-, vigselår etc.

Utförligheten bör vara en avvägning om man skall "standardisera namnformerna" eller ej, så sökningen kan endast ske på en namnform, t e Pehr, Pär, Pähr blir Per eller Pär. Men här får jag väl "på skallen" av namnforskarna. Jag förstår deras argument väldigt väl, men för en "vanlig" släktforskare kan det bli väldigt jobbigt att hitta rätt och kolla alla namnformer som finns. Man kan notera alla namnformer som finns i registermaterialet - kan ingå som bilaga till registret.

De källor som bör vara "primärmaterial" är domböcker, småprotokoll, bo-uppteckningar, protokoll av alla slag. Att jag gör denna gruppering är pga att vigsel- födelse- och dödböcker är mycket lätta att hitta i. Att ta dessa som "primärmaterial" är "som att springa över ån efter vatten" (hur långt det är att springa beror på församlingens storlek).

Ta domböckerna - för där finns fadersskapsmål o dyl, som kan hjälpa forskaren oerhört. Jag kan exemplifiera: om en oäkting är född 9 februari 1826 så kan man få leta från VT 1826 till "dagsdato" (varje årgång av domböckerna innehåller ca 500-3000 sidor) - men det är inte säkert att man hittar någonting i alla fall.

Någon tidsbegränsning bör inte finnas, men i första hand bör registrering ske i socknar där kyrkoböckerna har brunnit o dylikt, i andra hand där dessa är skadade och i sista hand där dessa är

oskadade.

Registrering bör göras som lagarbete. Korta intervaller vid registrering och rättning. Samma person som matar in ska aldrig rätta sina egna registreringar. Detta bör minska felmarginalen. För att ytterligare minska denna bör flera personer vara med. "Dubbel koll" bör införas. Idealgruppen är kanske 8 personer (2 registrerar, 2 kollar den ene registreraren, 2 den andre och 2 kan vila och sedan "roteras" detta på lämpligt sätt).

Sorteringen bör också kollas genom stickprov av en grupp (DIS ?) som också byts ut med lämpligt intervall.

Det bästa är väl att sorteringen sker på stormini-datorer, VAX, PDP, IBM, Nord 100 eller dylikt, men med persondator med hårddisk på ca 20-30 MB kan stora registersorteringar också utföras. Hårddisk bidrar att man bara behöver mata in datan en gång och sedan kan man göra vilka register som helst. Diskettbyten minimeras och tidsvinst görs.

Programmen bör vara av högnivåspråk typ Pascal (lätthanterligt i in- och utmatning av data, motsats till Fortran -77) för att uppnå hög sorteringshastighet. Ännu större hastighet i sorteringen nås med Assembler (mycket maskinnära språk).

Hur effektiva och snabba högnivåspråken är kan man ange med exemplet att sortera 2000 rader med 105 tecken på varje rad på högst ca 1 minut på Nord 100 (stordator). Hur lång tid denna sortering skulle ta på en persondator kan jag inte uttala mig om.

DIS bör med alla medel stödja registrering där intresse finns: Hjälpa till med utrustning, bilda en arbetsgrupp, låta denna bli "region registreringsbas", skaffa eller utbilda handledare.

Registreringsdator till utlåning är ett mycket bra initiativ. ABC 800 är bra men som jag tidigare påpekat, så är nog hårddisktypen bättre men dyrare, ca 2 - 5 gånger beroende på märke.

Det kan löna sig att satsa på bra utrustning med siktet inställt på framtiden. Vid en eventuell överföring av registrerat material till en databas så bör materialet ligga lagrat så att detta kan överföras till vilken dator som helst. Hur formatet på ABC-disket-

terna passar en stordator för inläsning vet jag ej, men troligen blir det problem. Man bör se efter vilken standard, som är lämpligast för disketter, så att onödiga hinder ej uppstår vid inläsningen. För att skapa en databas med rikstäckande (?) material fordras enorma resurser.

Eventuella kostnader för materialanskaffning (småkostnader) kan täckas genom utannonsering av register i SFN till salu, men de som varit med i registerarbetet bör erhålla - som lön för mödan (?) - ett exemplar var.

Någon slags synpunktssida på registren bör även finnas, så att eventuella (?) fel kan rättas.

+ + + + +

Varm tack för alla inlägg. Återstående inlägg kommer i nästa nummer av SFN - sidantalet för detta nummer är redan rekordstort.

Red.

+ + + + +

ANVÄNDARTRÄFF DISGEN I LINKÖPING

Den 16 november hade ordnats en användarträff DISGEN i Linköping med fjorton närvarande:

Lars Blomberg, Curt A Sederlin, Rune Stalefors, Carl-Olof Sahlin, Åke Dahlqvist, Håkan Dahlqvist, Roland Ekman, E Lindholm, Sture Jacobsson, Jonas Medin, Åke Sundelin, Göran Tengnér, Stig Johansson och Björn Johansson.

Datorinnehavet för de närvarande fördelade sig på 8 st ABC 80, varav 6 med 32 k, 4 st ABC 802 och 2 st Step One.

Lars redogjorde för närmaste planer med överföring av DISGEN till CP/M-system, varigenom programmen skulle bli tillgängliga på ytterligare ett antal datortyper. En lång diskussion följde med synpunkter på olika programdelars egenskaper och vad man önskade sig. Även hopslagning av DISGEN och DISREG berördes. Av de närvarande hade Åke och Håkan Dahlqvist med sig en egen version av ANOR2B för ABC 80 med 32 k, som gav möjlighet till utskrift av utvalda delar av antavlan med bibehållen numrering samt med möjlighet till understrykning av tilltalsnamn.

Vid avslutningen omtalade stockholmarna att de nu skulle resa hem och redovisa vad man erfarit vid en användarträff DISGEN, som man kallat till i en annan förenings namn och inte i DIS. Det aktualiserar åter frågan om DIS representation i Stockholm. Vi är inte ett programvaruhus, som haft presskonferens utan en förening - en förening för släktforskare - och vi vill naturligtvis utvecklas som förening i likhet med alla andra föreningar och i detta fall som släktforskarförening. Vi har arbetat länge i Stockholmsområdet och har ägnat en stor del av våra resurser åt stockholmarna - jag kan t e erinra om vårt framträdande på Släktforskningsdag på Skansen häromåret och att tre av fyra DISGEN-kurser gått i Stockholm. Vad vi behöver är en DIS-grupp i Stockholm, som är knuten till DIS och inte till någon annan förening. Vi har mycket vi vill göra och vi behöver våra medlemmar.

PO

+ + + + +

FÖRSTA BIDRAGET TILL PROJEKT CLAES

Glädjande nog har det första bidraget till projekt Claes redan kommit. Först var Maj Fischer i Vårby, som skrivit av vigsellängderna från Dalby socken i Värmland 1696-1745 - snyggt utskrivna på 31 maskinskrivna A4-sidor. Jag har nu fört över detta material till ABC 80-disketter och skall börja med provsorteringar. Det Maj funnit ta tid är den bokstavstrognastavningen - hon känner väl till bygden och gårdsnamnen, vilket gör att hon direkt för över de gamla namnen till modern stavning. Hon har tagit med morgongåvan, vars storlek jag tar in under personbenämningen.

PO

+ + + + +

REGISTRERING MED DISREG.

De som inte har någon datorvana tidigare och kanske även andra, tag kontakt med mig om Ni stöter på svårigheter. Vi kan säkert ge hjälp på något sätt, om så behövs även ordna en kurs. Säg bara till. Tveka inte.

PO.

SLÄKT-FORSKAR-NYTT NR 21, NOVEMBER 1985.

Organ för föreningen för datorhjälp i släktforskningen, DIS, Linköping.

Redaktör, producent och ansvarig utgivare: P O Bergman.

Distribution: Björn Johansson.

MEDLEMSAVGIFTEN I DIS

är för 1986 kr 70. Avgiften betalas på föreningens postgiro 14033-5.

Institutioner och liknande, som vill prenumerera betalar 70 kr för SFN för 1986.

Våra danska, norska och finländska medlemmar uppmanas använda postgiro.

FÖRENINGENS ADRESS:

DIS c/o Bergman, Hjortronvägen 89, S 590 54 Sturefors. Tfn 013/52693.

I fråga om datorprogram för ABC-maskinerna (och CP/M-system) tag direkt kontakt med Lars Blomberg, Ärenprisivägen 111, S 590 62 Lingham. Tfn 013-70458.

I fråga om datorprogram för Step One och Ericson FC m fl PC, tag direkt kontakt med Björn Johansson, Vidingsjögatan 4, 582 67 Linköping. Tfn 013-158831.

Ordförandens adress: Rune Stalefors Sländestigen 11, 582 58 Linköping. Tfn 013-153026.

FÖRENINGENS STYRELSE:

Ordf: Rune Stalefors
sekr PO Bergman
kassör Sture Bjelkåker
övr ledamöter Björn Johansson
Lars Blomberg
Bo Wistrand

FÖRENINGSLOKALEN

är belägen Sandgatan 10 i Linköping. Telefon är 013-149043. Vi skall försöka vara där onsdagskvällar udda veckor under hösten. Ring om Ni har något att fråga om.

Öppet hus i lokalen äger rum onsdagarna 27 november, 29 januari, 26 februari, 26 mars, 23 april.

Sista manusdag till nästa nummer är 15 januari 1986.

Detta meddelande är färdigskrivet på stencil den 17 november 1985.

Copyright 1985: P O Bergman och DIS.

HEADLINES IN ENGLISH

Indexmaking project for DIS called project "Claes" (p3)

Rules etc for indexmaking to marriage records (p6)

A list of indexes to marriage records you can find to day (p12)

What parishes should be taken together in indexmaking ? (p16)

Some letters on project Claes (p17)

There are other computers than ABC and Ericson (p18)

Family research with other computers (p20)

High computer activity around the corner in Germany (p21)

Three books on computer genealogy (p25)

DISGEN user meeting in Stockholm (p28)

Short notes (p29)

What do you wish for a new DISGEN ? (p31)

Press review (p32)

The discussion of the day: Indesmaking (continued) (p34)

DISGEN user meeting at Linköping (p42)

* * * * *

PROJEKT CLAES

Utdrag ur protokoll DIS styrelsemöte 1985-10-23:

5. Beslöts för registerprojektet följande avseende DISREG-programmen.

De som deltar i projektet får utan kostnad disponera registrerings- och rättningsprogrammen i DISREG, dvs RINKASS och RÄTTKASS vid kassettregistrering och RINFLEX vid flexskiveregistrering - inklusive beskrivning (manual).

De som deltar i projektet - och är DIS-medlemmar - och själva vill göra sorteringar till register äger rätt att inköpa hela DISREG - programpaketet med 100 kr rabatt - dvs totalt 200 kr.

(forts sid 15)

UR INNEHÅLLET

Registerprojekt för DIS ..		Tre böcker	25
- Projekt Claes	3	Användarträff DISGEN i Stockholm	28
Handledning för framtagning av register till vigsellängder	6	Korta notiser	29
Förteckning över framtagna vigsellängder	12	Ny DISGEN på gång	31
Vilka församlingar skall sam-sorteras av Bertil Stalefors, Linköping	16	Pressgrannar	32
Några brev om projekt Claes	17	Dagens debatt: Registerframtagning	34
Det finns andra datorer än ABC och Ericson av Johan Aadde	18	Användarträff DISGEN i Linköping	42
Släktforskning med andra datorer av Lars Westerberg	20	Det första bidraget till projekt Claes har kommit	42
Stor datoraktivitet bland släktforskarna i Västtyskland	21		

+ + + + +

VAD ÄR DIS ?

DIS är en självständig, rikstäckande organisation för släktforskare. Den bildades 1980 och har sitt säte i Linköping. Föreningens motto är "Släktforskning i tiden". Verksamheten är i första hand inriktad på datoranvändning i släktforskningen men även allmänna släktforskarfrågor tas upp. Medlemsbladet "Släkt-Forskar-Nytt" ges ut med fyra nummer om året. Det innehåller förutom frågor om datorer och släktforskning även allmänna släktforskarfrågor med bevakning av vad som sker både här hemma och i utlandet. En skriftserie är påbörjad. Föreningen har 1984 års International Genealogical Index (IGI) gällande Sverige.

Föreningens syfte är enligt stadgarna att undersöka och utveckla möjligheter att utnyttja datorhjälp i släktforskningen och sprida kunskap härom samt i övrigt stimulera svensk släktforskning.

DIS har tagit fram och tillhandahåller program för släktforskning till hemdatorn ABC 80, till ABC 800 (802 och 806), Step One samt Ericson PC. Programmen till den senare kan användas på IBM PC-kompatibla datorer. Program håller på att tas fram till CP/M-system (CP/M 80) och skrivs i Turbo-Pascal. Programpaketet DISGEN ger möjlighet att hålla reda på insamlade uppgifter om den egna slakten, ta fram och skriva ut an- eller släkttavlor för dessa samt ta fram person- och ortsregister till det utskrivna samt livslinjediagram. Programpaketet DISREG ger möjlighet att registrera persouppgifter i kyrkböcker, domböcker mm och ta fram önskade personregister mm för det registrerade.

DIS ordnar kurser för DISGEN och DISREG-användare. I Linköping finns klubblokal - Sandgatan 10 - med tillgång till ABC 80 och ABC 802.

Föreningen har startat ett projekt för framtagning av register till landets vigselsböcker fram till 1860, kallat projekt Claes.

Medlemsavgiften för 1985 är kr 70, som kan sättas in på föreningens postgiro-konto nr 14033-5, Linköping.

DIS - Föreningen för datorhjälp i släktforskningen
 Adress: Hjortronvägen 89, S 590 54 Sturefors, Sverige.

Släkt-Forskar-Nytt är den första specialtidsskriften för datoranvändning i släktforskningen i världen.